

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra správního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Kompetenční spory (podle zákona č. 131/2002 Sb.)

Plzeň, 2014

Ondřej Procházka

“Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma '*Kompetenční spory (podle zákona č. 131/2002 Sb.)*' zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.”

.....
Ondřej Procházka

Rád bych tímto poděkoval JUDr. Milanu Podhrázkému, Ph.D. za vedení mé diplomové práce, za vstřícnost a rady, které mi při psaní této práce poskytl a také za trpělivost a čas, jež mi věnoval.

Osnova:

1) Úvod.....	6
1.1 Cíl práce.....	6
1.1.2 Hypotéza.....	6
1.1.3 Výzkumná otázka.....	6
1.2 Vymezení kompetenčních sporů.....	6
1.3 Druhy kompetenčních sporů.....	7
1.4 Struktura práce.....	8
2) Soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů.....	11
2.1 Soudní přezkum podle SŘS.....	11
2.1.1 Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu.....	13
2.1.2 Žaloba proti nečinnosti správního orgánu.....	19
2.1.3 Žaloba proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení.....	21
2.1.4 Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního referenda.....	23
2.1.5 Řízení ve věcech politických stran a hnutí.....	26
2.1.6 Řízení o zrušení opatření obecné povahy.....	27
2.1.7 Opravné prostředky.....	28
2.2 Soudní přezkum podle části 5. OSŘ.....	30
3) Kompetenční spory, které řeší zvláštní senát dle zákona č. 131/2002 Sb.....	33
3.1 Dualismus práva.....	34
3.2 Charakteristika kompetenčních sporů rozhodovaných dle zákona č. 131/2002 Sb.....	34
3.3 Kladný kompetenční spor.....	37
3.4 Záporný kompetenční spor.....	37
4) Zvláštní senát.....	38
4.1 Složení zvláštního senátu a jeho funkční období.....	38
4.2 Předmět a působnost rozhodování.....	39
5) Řízení před zvláštním senátem.....	40
5.1 Účastníci řízení před zvláštním senátem.....	40
5.2 Aktivní legitimace k podání návrhu před zvláštním senátem.....	40
5.3 Podmínky řízení před zvláštním senátem.....	41
6) Náležitosti rozhodnutí zvláštního senátu.....	42
6.1 Odmítnutí návrhu.....	43
6.2 Zastavení řízení.....	45
6.3 Rozhodnutí o příslušnosti vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení.....	45
6.4 Závaznost rozhodnutí zvláštního senátu.....	46
7) Výstupy z judikatury - vybrané konkrétní případy kompetenčních sporů.....	46
7.1 Statistické údaje.....	47
7.2 Vybrané judikáty zvláštního senátu.....	47
7.2.1 Usnesení Konf 4/2007-6 ze dne 08.06.2007, kompetenční spory v oblasti věcné příslušnosti soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění po 01.01.2007.....	48
7.2.2 Usnesení Konf 6/2005-11 ze dne 31.05.2006, spor o pravomoc mezi Českým telekomunikačním úřadem a Obvodním soudem pro Prahu 3, za účasti žalobce - akciové	

společnosti	52
7.2.3 Usnesení Konf 42/2010-7 ze dne 12.01.2011 – příslušnost k přezkumu rozhodnutí speciálního stavebního úřadu.....	56
7.2.4 Usnesení Konf 87/2011-6 ze dne 16.08.2012 – spor mezi okresním soudem a soudním exekutorem.....	61
7.2.5 Usnesení Konf 25/2012-9 ze dne 06.09.2012 – nebyl příslušný ani jeden soud (jiný výsledek).....	64
8) Závěr.....	71
9) Resume.....	72
10) Seznam použité literatury	

1)Úvod

1.1

Cíl práce

Cílem práce je detailně analyzovat kompetenční spory, o kterých rozhoduje zvláštní senát zřízený na základě zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

1.1.2

Hypotéza

Práce bude ověřovat hypotézu, že kompetenční spory rozhodované zvláštním senátem častěji než situaci, kdy jsou stranami dva soudy, řeší případy, kdy jednou stranou je soud a druhou stranou správní orgán.

1.1.3

Výzkumná otázka

Jaký je přínos zvláštního senátu pro rozhodování kompetenčních sporů? Nebylo by možné, řešit rozhodování o kompetenčních sporech, kde alespoň jednou stranou je soud jiným, efektivnějším způsobem?

1.2

Vymezení kompetenčních sporů

Podle platného předpisu se můžeme setkat nejen s termínem “*kompetenční spor*”, ale i s termíny jinými, které jej dále rozvádějí a zpřesňují. V souvislosti s kompetenčními termíny se hovoří o sporech o:

- příslušnost – tzn. rozhodnout v konkrétní věci konkrétním orgánem
- pravomoc – tzn. spory o to, zda vůbec může příslušný orgán ve věci rozhodnout.

Pojem “*kompetenční spor*” se v praxi běžně používá a slouží spíše ke zjednodušení orientace v problematice.

Kompetenční spory jsou tedy jakékoliv konflikty a kolize státních orgánů při rozhodování v individuálně určené věci, tedy spory o to, který orgán má v určitém jednoznačném případě vydat rozhodnutí.

1.3

Druhy kompetenčních sporů

1. Kompetenční spory rozhodované v rámci veřejné správy (zejména podle správního řádu). Správní řád (SpŘ) zahrnuje řešení sporů o věcnou příslušnost (§ 133 SpŘ) i místní příslušnost (§ 11 odst. 2 SpŘ) podrobněji upravuje.

2. Spory o „rozsah kompetencí správních orgánů a orgánů územní samosprávy“, které do 31. 12. 2002 rozhodoval prakticky výlučně Ústavní soud [čl. 87 odst. 1 písm. k) Úst]. Zákodárce v souladu s ust. čl. 87 odst. 3 písm. b) Úst tuto pravomoc Ústavního soudu od 1. 1. 2003 zčásti přenesl na Nejvyšší správní soud, současně však NSS svěřil i rozhodování dalších kompetenčních sporů uvnitř veřejné správy (§ 97–101 SŘS).

3. Kompetenční spory, v nichž alespoň jednou stranou je soud, které rozhoduje od 1. 1. 2003 zvláštní senát podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Jde jednak o spory mezi soudy na straně jedné a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy na straně druhé, jednak o spory mezi soudy v občanském soudním řízení na straně jedné a soudy ve správním soudnictví na straně druhé.

4. Zbylé „spory o rozsah kompetencí státních orgánů a orgánů územní samosprávy“, které nepřísluší podle zákona jinému orgánu a které zůstávají v pravomoci Ústavního soudu. Půjde zejména o spory o rozsah kompetencí vrcholných ústavních orgánů nadaných originární pravomocí z Ústavy samé, např. spory mezi prezidentem republiky a vládou.

5. Vedle výše uvedeného dělení, lze kompetenční spory vždy rozdělit na pozitivní a negativní. V případě pozitivního sporu si dva orgány nárokují pravomoc ve věci rozhodnout, v případě negativního kompetenčního sporu je tomu naopak, oba orgány tvrdí, že jim pravomoc ve věci rozhodnut nepřísluší.

1.4

Struktura práce

V **první kapitole** této práce budou stanoveny její cíle, hypotézy a výzkumná otázka, na kterou by tato práce měla odpovědět. V úvodu budou vymezeny kompetenční spory (nebo také kompetenční konflikty), kterými se rozumí spory o příslušnost, nebo v některých případech také spory o pravomoc. O sporech o pravomoc hovoří mimo jiné zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů nebo také zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (SŘS), proto bude v této práci kompetenční spor chápán jako spor o pravomoc. Pravomocí se pak rozumí právní prostředky, které má orgán k dispozici pro výkon své působnosti.

Druhá kapitola, která bude následovat po úvodu, bude poměrně obecná, neboť se zaměří obecně na soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů.

Je zřejmé, že každý, jehož veřejná subjektivní práva byla zkrácena rozhodnutím správního orgánu, se může obrátit na správní soud s žádostí o přezkum rozhodnutí. Jestliže se však správní rozhodnutí, kterým byla práva jednotlivce zkrácena, týká soukromých subjektivních práv, musí se dotčený dožadovat ochrany u soudu civilního.

Z výše uvedeného důvodu bude druhá kapitola této práce rozdělena na dvě části, kdy se bude první část zaměřovat na soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů před správními soudy podle Soudního řádu správního (dále jen SŘS). Této části bude věnován větší prostor a bude v ní charakterizována žaloba proti rozhodnutí správního

orgánu a řízení před správním soudem, žaloba proti nečinnosti správního orgánu rovněž včetně řízení před soudem, žaloba proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení, žaloby ve věcech volebních a ve věcech místního referenda, dále řízení ve věcech politických stran a hnutí a řízení o zrušení opatření obecné povahy. Stručně budou zmíněny i opravné prostředky proti rozhodnutí ve správním soudnictví (kasační stížnost a obnova řízení). Druhá část se pak zaměří na obecná ustanovení o přezkumu rozhodnutí, která zasahují do subjektivních práv jednotlivce a jsou tak přezkoumávána civilními soudy podle zákona č. 99/1963 Sb., Občanského soudního řádu (dále jen OSŘ).

Třetí kapitola bude věnována kompetenčním sporům, které řeší zvláštní senát dle zákona č. 131/2002 Sb. o o rozhodování některých kompetenčních sporů. Jak již bylo nastíněno výše, “zvláštní senát zřízený podle a č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhoduje kladné a záporné kompetenční spory, jejichž stranou, popřípadě jeho oběma stranami, je soud”.

Tato kapitola pak charakterizuje tento typ sporů a jeho specifika, přičemž kompetenční spory rozdělí na pozitivní a negativní, o kterých bude pojednáno samostatně, větší důraz bude kladen na spory negativní, neboť jsou v praxi častější a navíc nebezpečnější s ohledem na skutečnost, že pokud ve věci žádný orgán nerozhodne, jedná se o odepření spravedlnosti (*denegatio iustitiae*), na což bude v kapitole poukázáno.

Čtvrtá kapitola se bude věnovat samotnému zvláštnímu senátu, tedy jeho složení (je složen ze tří soudců NSS a tří soudců Nejvyššího soudu), bude pojednáno rovněž o důvodech, proč je složení řešeno tímto způsobem, a proč je počet soudců sudý, dále se tato kapitola zaměří na funkční období (3 roky) a způsob řešení předsednictví zvláštního senátu. Bude rovněž podrobně pojednáno předmětu rozhodování a způsobu rozhodování zvláštního senátu (v zásadě usnesením). Předmětem rozhodování jsou spory o pravomoc vydat rozhodnutí, které vznikají mezi soudy na straně jedné a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy na straně druhé, a spory mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

Pátá kapitola se zaměří na proces řízení před zvláštním senátem, kdy se práce nejprve zaměří na účastníky řízení a jejich charakteristiku, kdo může být účastníkem řízení a za jakých podmínek apod., dále bude pojednáno o aktivní legitimaci k podání návrhu na zahájení řízení. Dále bude pojednáno o samotném návrhu a jeho podstatných i fakultativních náležitostech. Bude dále pojednáno rovněž o samotné procesní postupu, a to od podání návrhu na zahájení řízení až po rozhodnutí zvláštního senátu ve věci.

Šestá kapitola této práce se bude věnovat rozhodnutí zvláštního senátu, které je vesměs vydáváno ve formě usnesení. Pojednáno bude o tom, že zvláštní senát v usnesení o tom, kdo má vydat rozhodnutí ve věci samé, rovněž ruší rozhodnutí civilních i správních soudů, která odporují rozhodnutí zvláštního senátu v kompetenčním sporu. Bude rovněž uvedeno, že pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je závazné pro všechny strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl a rovněž i pro správní orgány a soudy. Zmíněna bude rovněž nepřipustnost opravných prostředků proti rozhodnutí zvláštního senátu.

Sedmá kapitola této práce se pak zaměří na praktické případy, kdy zvláštní senát rozhodoval o tom, který soud či jiný orgán je příslušný k vydání rozhodnutí ve věci. Kapitola bude rozdělena na dvě části, kdy první část se bude věnovat statistickým datům, cílem této části je analyzovat, jak často dochází ke kompetenčním sporům podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, kolik takových sporů od roku 2003.

Druhá část sedmé kapitoly bude věnována případům z judikatury zvláštního senátu. Pro zobrazení rozmanitosti rozhodování zvláštního senátu budou analyzována jak rozhodnutí, kdy zvláštní senát rozhodoval ve sporu dvou soudů (civilního a právního nebo dvou správních), tak i v případech, kdy zvláštní senát rozhodoval ve sporu soudu a ústředního orgánu státní správy, stejně jako v případech, kdy zvláštní senát rozhodoval ve věci sporu soudu a správního orgánu. Zařazeno bude rovněž rozhodnutí, kdy správní orgán ve věci nerozhodl o příslušnosti některého ze zúčastněných orgánů a rozhodl jiným způsobem.

Osmou kapitolu práce bude tvořit závěr, kde budou stručně shrnuty

nejdůležitější poznatky a zejména v něm bude zodpovězeno na výzkumné otázky a bude potvrzena, popř. vyvrácena hypotéza a analyzováno naplnění stanovených cílů práce.

2) Soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů

Správní orgány jsou oprávněny v mezích své pravomoci a působnosti rozhodovat o právech, chráněných zájmech a povinnostech účastníků správního řízení. Jako v jakémkoliv odvětví lidské činnosti i zde je prostor pro chyby. V tomto případě o to závažnější, že existuje možnost vzniku nezákonnosti nebo nesprávnosti rozhodnutí orgánu veřejné správy. Náš právní řád na takovou možnost pamatuje, a proto je v něm zakotvena možnost přezkoumatelnosti správního rozhodnutí.

Z právního hlediska je přezkoumatelnost zaručena ústavní úpravou práva na soudní a jinou právní ochranu. Tato úprava zaručuje každému možnost domáhat se stanoveným postupem práva u nezávislého a nestranného soudu (ve stanovených případech jiného orgánu).

V souvislosti se soudním přezkumem však soud zkoumá pouze zákonnost rozhodnutí orgánu veřejné správy (nestanoví-li zákon jinak).

Ve správním soudnictví jednají a rozhodují jen krajské soudy a Nejvyšší správní soud.

2.1

Soudní přezkum podle SŘS

Na úvod tohoto tématu uvedu některá obecná ustanovení týkající se řízení ve správním soudnictví podle SŘS. Tato ustanovení jsou obsahem hlavy I, části třetí SŘS a je jim v této hlavě věnován značný prostor. Je důležité zmínit, že pro řízení ve správním soudnictví se používají také ustanovení první a třetí části OSŘ a to v případě, že SŘS nemá ve věcech v těchto částech OSŘ úpravu vlastní. Jednotlivé konkrétní případy žalob budou podrobně popsány v dalším průběhu, proto je nebudu v tomto tématu

zmiňovat. Vzhledem k faktu, že řízení podle SŘS není tématem této práce, nebudu jej podrobně popisovat a provedu pouze popis základních ustanovení o řízení jako takovém.

1) Řízení se podle SŘS zahajuje dnem, kdy návrh přijde soudu.

2) V případě, že je podání návrhu vázáno nějakou zákonnou lhůtou, je třeba, aby byla tato lhůta dodržena. To znamená, že podání není možné učinit předčasně ani opožděně. V řadě případů není možné, při promeškání lhůty, toto pochybení prominout. Příkladem takových řízení, u nichž není možné promeškání lhůty prominout je:

- žaloba proti rozhodnutí správního orgánu
- žaloba proti nečinnosti správního orgánu
- žaloba proti nezákonnému zásahu správního orgánu
- lhůta pro podání návrhu na obnovu řízení

Předčasné nebo opožděné návrhy soud odmítne.

3) V souvislosti se lhůtami bych rád poznamenal, že u žalob proti rozhodnutí správního orgánu se lhůta zachovává i tehdy, jestliže byla žaloba ve stanovené lhůtě podána ke správnímu orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje.

4) Když dojde k situaci, že návrh přijde věcně nebo místně nepřislušnému soudu, je takový soud povinen jej postoupit soudu příslušnému.

5) Kasační stížnost se podává u krajského soudu, který napadené rozhodnutí vydal. Lhůta je zachována, byla-li v této lhůtě kasační stížnost podána k Nejvyššímu správnímu soudu.

6) V případě, že se navrhovatel svým návrhem domáhá ochrany proti nečinnosti, ochrany před nezákonným zásahem, rozhodnutí o kompetenční žalobě nebo rozhodnutí ve věci politických stran a politických hnutí a tento svůj návrh podá civilnímu soudu, tak soud rozhodne o svojí věcné nepřislušnosti a návrh postoupí příslušnému správnímu soudu. Účinky, které jsou spojené s podáním návrhu zůstávají zachovány.

7) Pokud je žaloba podána u soudu, který rozhoduje v občanském soudním řízení a ten řízení zastavil, protože šlo o věc, v níž měla být podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, může ten, kdo takovou žalobu v občanském soudním řízení podal, podat u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení.

8) V případě, že je návrh ve věcech volebních nebo věcech místního referenda podán u věcně nebo místně nepříslušného soudu, tak bude usnesením odmítnut jako nepřípustný. V tomto případě je rozhodujícím faktem skutečnost, zda je nebo není dostatek času pro případné postoupení i vyřízení věci.

9) Je-li návrh vadný, tzn. nesplňuje-li formální nebo obsahové náležitosti nebo je nesrozumitelný nebo neurčitý, předseda senátu vyzve k jeho opravě spolu s poučením, jakým způsobem je nezbytné opravu provést a stanoví k tomu lhůtu. Jestliže navrhovatel vady do konce lhůty neodstraní, soud jeho návrh usnesením odmítne. O této skutečnosti, která může nastat, však musí být navrhovatel poučen ve výzvě k odstranění vad.

10) V případě, že mají být v řízení projednávány utajované skutečnosti, musí předseda senátu postupovat podle § 40a OSŘ.

11) Navrhovatel může vzít svůj návrh zcela nebo zčásti zpět, dokud o něm soud nerozhodl. Toto právo nemůže být soudem ani žádným jiným účastníkem řízení omezeno.

2.1.1

Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu

Přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí správních orgánů bylo až donedávna jedinou působností soudů, které vykonávají správní soudnictví. Podle SŘS už tento fakt sice neplatí, ovšem žaloby proti rozhodnutí správního orgánu jsou a v budoucnu budou i nadále žalobami nejčastějšími.

Nejprve bych rád definoval pojem „rozhodnutí“. Je to úkon správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují subjektivní veřejná práva nebo povinnosti.

Soud poskytuje proti nezákonným rozhodnutím ochranu. Slovo *nezákonný* je v tomto výkladu důležité. Ve svém důsledku totiž znamená, že soud neposkytne ochranu tomu žalobci, podle jehož názoru je rozhodnutí např. pouze neúčelné nebo nehospodárné.

Nezákonné rozhodnutí je takové rozhodnutí, které je v přímém rozporu s právním řádem, takže zejména:

- porušuje ústavní pořádek, tedy zejména Ústavou zaručená práva a svobody
- je v rozporu s vnitrostátními předpisy
- je v rozporu s mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu (nastane-li taková situace, musí být užito ratifikované mezinárodní smlouvy před vnitrostátním předpisem)

Rozhodnutí je nezákonné i v tom případě, že správní orgán přeskočil zákonné meze správního uvážení nebo jej zneužil. SŘS pojem správního uvážení nezná a je proto třeba vycházet z výkladů teorie a také soudní praxe.

Naproti tomu SŘS upravuje ochranu proti rozhodnutí nicotnému. Rozhodnutí nicotné je takové rozhodnutí, které je svou povahou natolik nedostatečné, že vlastně neexistuje. Důvody nicotnosti v řádu upraveny nejsou, nicméně podle § 100, odst. 2 SŘS soud vysloví nicotnost všech rozhodnutí správních orgánů nebo jejich jednotlivých výroků, pokud jsou v rozporu s určením pravomoci soudem.

Za nicotná rozhodnutí jsou považována taková rozhodnutí, která vydal tzv. absolutně věcně nepřislušný správní orgán (např. finanční úřad rozhodl o vyvlastnění nemovitosti; finanční úřad je v této věci absolutně věcně nepřislušný, tedy jeho rozhodnutí je nicotné).

Jinými důvody nicotnosti podle současné judikatury jsou:

- povinnost byla uložena někomu, kdo není právní osobou
- obsah výroku je nesmyslný
- rozhodnutí bylo vydáno na základě neplatného/zrušeného právního předpisu (není-li stanoveno, že může být použit i po zrušení)
- rozhodnutí bylo vydáno v řízení zahájeném z úřední pravomoci, ačkoliv řízení mělo být zahájeno na návrh

Soud je povinen zjištěnou nicotnost vyslovit z úřední povinnosti, tzn. i v případě, že to nebylo v žalobě navrženo.

SŘS v § 65 až 78 zmiňuje typy žalob, které v řízeních o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu připadají v úvahu. Jsou to:

- žaloby obecné
- žaloby zvláštní k ochraně veřejného zájmu
- žaloby ve věcech územní samosprávy

Obecná žaloba (§ 65 SŘS)

a) Obecnou žalobou se může domáhat zrušení rozhodnutí nebo vyslovení nicotnosti ten, kdo tvrdí, že byl nezákonným rozhodnutím správního orgánu zkrácen na svých veřejných hmotných subjektivních právech přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení.

b) Obecnou žalobou se může domáhat zrušení napadeného rozhodnutí ten, kdo sice žalobní legitimaci nemá, ale byl účastníkem při řízení před správním orgánem, který rozhodnutí vydal a tvrdí, že postupem správního orgánu byl zkrácen na svých právech takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí (Žalobní legitimace se poskytuje také osobám, o jejichž právech a povinnostech se ve správním řízení nerozhodovalo, ale zákon jim poskytl možnost vystupovat v řízení jako účastník. *Actio popularis* je v tomto případě nepřipustná.)

SŘS v § 65, odst. 3 stanovil, že se ten, komu byl rozhodnutím správního orgánu uložen trest, může žalobou domáhat nejen zrušení takového rozhodnutí, ale také upuštění od uloženého trestu nebo jeho snížení (pokuta). V minulosti správní soud pouze zkoumal, zda není např. výše takové pokuty mimo mez zákona. Rozhodnutí o pokutě jako takové však ponechal na správním uvážení daného správního orgánu (ačkoliv i posouzení rozhodnutí jako takového bylo v pravomoci správního soudu). Podle nové úpravy správního trestání bylo však správním soudům svěřeno také oprávnění nahradit správní uvážení o druhu uloženého trestu a jeho výši uvážením soudním ve prospěch žalobce, i když rozhodnutí o správním deliktu netrpí žádnými vadami.

Zvláštní žaloba k ochraně veřejného zájmu (§ 66 SŘS)

Zvláštní žalobou k ochraně veřejného zájmu může rozhodnutí správního orgánu napadnout:

- a) Správní orgán, pokud daná okolnost splní podmínky určené zákonem, který upravuje podmínky řízení před správními orgány.
- b) Státní zástupce, jestliže k podání takové žaloby shledá závažný veřejný zájem (zde je potřeba zmínit, že úvaha státního zástupce o tom, zda je v daném případě skutečně závažný veřejný zájem a zda je nezbytné proti rozhodnutí správního orgánu podat žalobu k ochraně veřejného zájmu, nepodléhá soudnímu přezkumu). Žalobou se může domáhat zrušení rozhodnutí zejména pro nezákonnost bez ohledu na to, v čem tato nezákonnost spočívá. Žaloba podaná ve veřejném zájmu také opravňuje stanovit významně delší lhůty k jejímu podání oproti žalobě obecné (nabylo-li rozhodnutí právní moci, lze žalobu podat do tří let ode dne, kdy právní moci nabylo; naproti tomu obecnou žalobu lze podat do dvou měsíců ode dne, kdy rozhodnutí správního orgánu nabylo právní moci).
- c) Ten, komu takové oprávnění výslovně svěřuje zvláštní zákon nebo ratifikovaná mezinárodní smlouva (doc. Mikule uvádí, že k takovému svěřeni žalobní legitimace dosud nedošlo).

Žaloba ve věcech územní samosprávy (§ 67 SŘS)

Pro žaloby ve věcech územní samosprávy se používají ustanovení SŘS, která upravují řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. V tomto případě SŘS neupravuje žalobní legitimaci, ale jen odkazuje na obecná zřízení, krajské zřízení a zákon o hl.m. Praze. I tento odkaz se však dotýká pouze dvou druhů žalob:

- v rámci dozoru nad výkonem samostatné působnosti (obce, kraje, hl.m. Prahy) jsou správní orgány za stanovených podmínek oprávněny podat krajskému soudu návrh nebo žalobu na zrušení usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce, kraje, hl.m. Prahy, byla-li vydána v samostatné působnosti těchto územních celků, a pokud, podle názoru správního orgánu, odporují zákonu nebo jinému právnímu předpisu (existují však případy, kdy nelze tento typ žaloby použít; např. nelze napadnout obecně závaznou vyhlášku územně samosprávného celku nebo rozhodnutí vydaná ve správním nebo daňovém

řízení)

- obec, kraj a hl.m. Praha jsou oprávněny podat u krajského soudu žalobu proti rozhodnutí správního orgánu o rozpuštění jejich zastupitelstva (jde o Ústavou chráněné právo územního samosprávného celku na samosprávu)

V případě žalob územního samosprávného celku, které mají jiný, než výše taxativně uvedený důvod, se uvedení § 65 až 78 SŘS použijí plně.

Ze soudního přezkoumávání jsou podle § 70 SŘS vyloučeny takové úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutím a dále pak takové úkony, které:

- mají pouze předběžnou povahu
- mají povahu úkonů, kterými se upravuje vedení řízení před správním orgánem
- jejich vydání závisí výhradně na posouzení zdravotního stavu osob nebo technického stavu věcí (např. dočasná pracovní neschopnost)
- jsou z přezkoumání vyloučeny zvláštním zákonem

Žaloba je nepřijatelná a bude usnesením odmítnuta v tom případě, že:

- žalobce v řízení nevyčerpal řádné opravné prostředky, jsou-li připuštěny
- žalobou bylo napadeno rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci, která byla vydána v mezích zákonné pravomoci správního orgánu
- žaloba nemá jiný důvod, než je žalobcem tvrzená nicotnost napadeného rozhodnutí a žalobce se nedomáhal v řízení před správním orgánem
- žaloba směřuje jen proti odůvodnění rozhodnutí a nikoliv proti výroku, který obsahuje vyjádření o rozhodnutí věci samé
- žalobce se domáhá přezkoumání rozhodnutí, které je podle SŘS vyloučeno

Účastníky řízení jsou žalobce a žalovaný. Žalovaným se v tomto případě rozumí ten správní orgán, který rozhodl v posledním stupni (tzn. řízení o posledním přípustném řádném opravném prostředku). Žalovaným může být také správní orgán, na nějž dolehly změny působnosti, a to tak, že působnost původního správního orgánu na něho přešla. Předmětem žaloby je rozhodnutí žalovaného správního orgánu. Je však pravomocí správního soudu to, že může zrušit rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, ačkoliv ten nebyl účastníkem soudního řízení. Žaloba musí

obsahovat obecné i zvláštní náležitosti (zejména označení napadených výroků a označení žalobních bodů tak, aby bylo patrné, z jakého důvodu žalobce považuje označené výroky za nezákonné nebo nicotné). Žalobu je možné omezit kdykoliv v průběhu řízení, ovšem rozšíření je možné pouze ve lhůtě pro podání žaloby. Důvodem pro toto pravidlo je fakt, že soud přezkoumává pouze napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů uvedených v žalobě. Není proto možné žalobní body libovolně doplňovat. Soud z tohoto rámce (body uvedené v žalobě) není oprávněn vybočit s výjimkou případu, že zjistí nicotnost rozhodnutí. Rozsah přezkoumání tedy závisí na žalobci – jedná se o tzv. *dispoziční zásadu*.

Lhůty pro podání žaloby jsou stanoveny v § 72 SŘS. Kratší lhůty jsou za určitých okolností možné a stanoví je jiný právní předpis.

Důležitým faktem pro žalobce je to, že podání žaloby nemá vůči napadenému rozhodnutí odkladný účinek, ovšem zvláštní zákon může stanovit jinak. Je proto třeba k tomuto nařízení přistupovat do jisté míry individuálně a přizpůsobit se konkrétnímu případu. Odkladný účinek může soud žalobci přiznat v situaci, která by pro něho znamenala, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí správního orgánu mu způsobují nenahraditelnou újmu. V tom případě žalobce podá návrh a soud může žalobě odkladný účinek přiznat. Tento účinek se však zase naopak nesmí nepřiměřeným způsobem dotknout práv třetích osob a zároveň nesmí být v rozporu s veřejným zájmem. Přiznáním odkladného účinku se do skončení řízení před soudem pozastavují všechny účinky napadeného rozhodnutí.

Postup při projednávání žaloby před soudem je upraven v § 74 až 77 SŘS. Podstatný je zejména fakt, že soud vychází ze skutkového a právního stavu, který byl v době rozhodnutí správního orgánu. V případě, že soud napadené rozhodnutí skutečně zruší, je správní orgán povinen zahrnout důkazy provedené soudem do dalšího řízení o svém novém rozhodnutí.

Nebyla-li žaloba zamítnuta a řízení nebylo zastaveno, rozhodne soud rozsudkem ve věci samé, a to tak, že buď:

- napadené rozhodnutí zruší
- vysloví nicotnost projednávaného rozhodnutí
- žalobu zamítne (eventuálně provede moderaci /zmírnění/ trestu za správní delikt)

Soud napadené rozhodnutí zruší, jestliže:

- jej shledá nezákonným
- nalezne vady, které vydání rozhodnutí předcházely

Zrušená věc se vždy vrátí k řízení tomu orgánu, který v řízení vystupoval jako žalovaný, tzn. do stadia před vydáním napadeného rozhodnutí. Právním názorem, který soud vyslovil, jsou vázány i všechny nižší správní orgány, které by ve věci mohli dále vystupovat (v případě, že soud nařídí zrušení nařízení takového nižšího správního orgánu, i když ten nebyl účastníkem řízení).

Ve chvíli, kdy rozhodnutí soudu nabude právní moci, je správní orgán povinen pokračovat v řízení bez ohledu na to, zda rozhodnutí soudu napadl kasační stížností. Zjistí-li soud, že rozhodnutí správního orgánu trpí takovými vadami, které vyvolávají jeho nicotnost, vysloví nicotnost rozhodnutí a správní orgán je tímto rozsudkem v dalším průběhu řízení vázán.

Nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí správního orgánu, kterým byl uložen trest za správní delikt (např. pokuta), ale soud sezná, že výše tohoto trestu je nepřiměřeně vysoká, může provést moderaci tohoto trestu nebo od něj může úplně upustit v mezích zákona. Návrh na moderaci však musí žalobce rovněž uplatnit ve lhůtě pro podání žaloby.

2.1.2

Žaloba proti nečinnosti správního orgánu

Ochrana proti některým typům nečinnosti byla v ČR správnímu soudnictví svěřena teprve nedávno. Do té doby mohl takovou ochranu poskytnout pouze Ústavní soud, který Ústavou zaručené právo „projednat věc bez zbytečných průtahů“ považoval za důvod podání a hlavně vyhovění ústavní stížnosti.

Žalobu na ochranu proti nečinnosti není možné podat v případě, že zvláštní zákon spojuje s nečinností správního orgánu fikci pozitivního nebo negativního rozhodnutí nebo jiný právní důsledek. Žalobu na ochranu proti nečinnosti lze podat až ve chvíli, kdy žalobce prostředky, které platný předpis stanoví pro řízení u správního orgánu. Jde-li o meritorní rozhodnutí, přicházejí v úvahu opatření, která

jsou stanovena v § 80 SpŘ a účastník o ně může požádat po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí.

Vyčerpá-li účastník všechny zákonem stanovené prostředky, může se u krajského soudu domáhat toho, aby byla správnímu orgánu uložena povinnost vydat žalobou navržené meritorní rozhodnutí. Lhůtu pro vydání tohoto rozhodnutí určí soud. Soud může tuto povinnost správnímu orgánu uložit jen tehdy, jestliže řízení již bylo na návrh nebo z moci úřední zahájeno.

V podstatě neexistuje předpis, který stanovuje přesný časový úsek, po jehož uplynutí je možné se ochrany proti nečinnosti správního orgánu u soudu domáhat. Existují pouze dvě možnosti:

- lhůta pro vydání rozhodnutí správního orgánu je přesně stanovena zákonem a marně uplynula (v tom případě je zřejmě možné s velkou pravděpodobností s žalobou u soudu uspět)
- lhůta pro vydání rozhodnutí správního orgánu přesně stanovena není a pak je na soudu, aby posoudil dobu, kdy byl ve věci učiněn poslední procesní úkon.

Žalobu je možné podat pouze ve lhůtě jednoho roku. Ta se počítá podle toho, zda je nebo není lhůta pro vydání rozhodnutí stanovena zákonem.

Jestliže soud dojde k názoru, že je účastníková žaloba oprávněná a nečinnost správního orgánu trvá i v době rozhodování, uloží správnímu orgánu následující povinnosti:

- Vydat meritorní rozhodnutí ve lhůtě, kterou sám určí. Správní orgán je pak povinen vydat rozhodnutí způsobem, který mu procesní předpisy pro daný případ umožňují (např. vyhovět nebo zamítnout). Soud však může takovou povinnost vydat pouze takovému správnímu orgánu, který je pro vydání rozhodnutí věcně a místně příslušný.
- Vydat žalobcem vyžadované osvědčení ve lhůtě, kterou sám určí. Pokud soud účastníkovu žalobu shledá bezdůvodnou, rozsudkem jí zamítne.

Podle SŘS nemá soud pravomoc kontrolovat, zda byla jím uložená povinnost ve stanovené lhůtě správním orgánem splněna. Dokonce soud nesmí ani v případě nesplnění stanovovat sankce (např. pokuty). V případě, že soudem uložená povinnost nebyla po vynesení rozsudku správním orgánem splněna, má žalobce

možnost se svých práv domáhat např. návrhem soudního výkonu rozhodnutí podle OSŘ.

2.1.3

Žaloba proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení

Den, kdy nabytl účinnosti SŘS byl zároveň prvním dnem, kdy byla správnímu soudnictví svěřena ochrana před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucení. Lze konstatovat, že předchozí úprava byla nové úpravě v určitých znacích vzorem.

Podmínky, které je nezbytné splnit, aby bylo možné žalobu u příslušného krajského soudu podat, jsou zformulovány v § 82 až 87 SŘS.

Ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu se může domáhat každá fyzická i právnická osoba.

V § 82 SŘS je vysvětlen pojem „zásah“ tak, že se jím ve správním soudnictví rozumí zásah v užším slova smyslu, pokyn nebo donucení. Z tohoto paragrafu tedy vyplývá, že zásahem není jen vydání konkrétního právního předpisu nebo vydání např. meritorního rozhodnutí, eventuálně jiných správních úkonů, proti nimž je možné se bránit v rámci správního řízení. Ve správním soudnictví je totiž poskytována ochrana pouze veřejným subjektivním právům. Nejvyšší správní soud pojem „zásah“ vykládá tak, že je to aktivní úkon správního orgánu v rámci výkonu veřejné moci, který souvisí z pravidla s výkonem správní činnosti.

Pro lepší a snazší pochopení pojmu „zásah“ lze uvést příklad institutu tzv. „bezprostředního zásahu“. Právní nauka tento zásah definuje jako správní činnost k odvrácení hrozícího nebezpečí bezprostředně ohrožujícího právem chráněný zájem. Typickým příkladem bezprostředního zásahu jsou služební zákroky policistů:

- požadavek prokázání totožnosti
- odebrání zbraně
- otevření bytu a vstupu do něj

Při takových zákrocích je policista oprávněn použít i tzv. *donucovacích prostředků* (např. pouta).

Soudní ochrana se poskytuje výhradně vůči zásahům nezákonným, tj. takovým, které nemají oporu v zákoně (nebo v podzákonném předpisu nebo v ratifikované

smlouvě). Listina totiž zaručuje, že státní moc bude uplatňována způsobem zákonem stanoveným a pouze v případech a mezích, které rovněž stanoví zákon.

Žalobu proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení není legitimován podat kdokoliv, byť by byl tento nezákonný. Takovou žalobu je legitimován podat pouze ten, kdo tvrdí, že zásah byl zaměřen přímo proti němu nebo že v rámci důsledku širšího zásahu bylo i proti němu nezákonným způsobem zasaženo tak, že byl přímo zkrácen na svých právech.

Žalobce se nemůže domáhat pouze určení, že byl zásah nezákonný ve chvíli, kdy zásah skončil. Taková žaloba by byla nepřijatelná. Soud bude takovou žalobu projednávat jen tehdy, prokáže-li žalobce, že zásah trvá nebo že trvají jeho důsledky nebo že hrozí reálné nebezpečí, že se zásah bude stejným správním orgánem opakovat.

Další okolností, která způsobí, že bude žaloba soudem shledána nepřijatelnou, je skutečnost, že se žalobce může domáhat ochrany svých práv ještě i jinými prostředky. Nemají se na mysli pouze prostředky uvnitř správy, nýbrž i jakékoliv jiné.

Žalobou může být napaden jen zásah správního orgánu, ovšem paragraf tuto skutečnost upravující souvisí i s paragrafem následujícím, protože v § 83 se hovoří o zásahu veřejného sboru. Ten však není správním orgánem. Tento typ žaloby je proto možné podat proti nezákonnému zásahu:

- správního orgánu, který podle žalobce nezákonný zásah sám provedl
- správnímu orgánu, který řídí veřejný sbor, jehož příslušník nezákonný zásah provedl
- obci, která zřídila obecní policii, jejíž příslušník nezákonný zásah provedl

Podání žaloby je omezeno dvěma lhůtami:

- subjektivní – dva měsíce ode dne, kdy se žalobce o nezákonném zásahu dozvěděl
- objektivní – dva roky od okamžiku, kdy k takovému nezákonnému zásahu došlo

Sezná-li soud, že je žaloba oprávněná, zakáže žalovanému správnímu orgánu pokračovat v porušování žalobcova práva a přikáže mu, aby, je-li to možné, obnovil

takový stav, který panoval před daným nezákonným zásahem. V opačném případě, nesezná-li soud žalobu oprávněnou, zamítne ji.

2.1.4

Soudnictví ve věcech volebních a ve věcech místního referenda

Soudnictví ve věcech volebních

Stejně jako velká část pravomocí správních soudů i pravomoc ve věcech volebních a ve věcech místního referenda byla správním soudům svěřena až ve chvíli, kdy nabyl účinnosti SŘS.

Ustanovení, která se dotýkají tohoto oboru správního soudnictví, jsou zformulovány v § 88 až 93 SŘS a mají přímou souvislost s některými dalšími zákony.

Jedná se o:

- *zákon č. 247/1995 Sb.*, o volbách do Parlamentu České republiky (souvislost se správním soudnictvím ve věcech volebních a věcech místního referenda mají zejména ustanovení v § 86 až 89 tohoto zákona)
- *zákon č. 130/2000 Sb.*, o volbách do zastupitelstev krajů (zejména ustanovení v § 52 až 54 tohoto zákona)
- *zákon č. 491/2001 Sb.*, o volbách do zastupitelstev obcí (zejména ustanovení v § 59 až 61 tohoto zákona)

Správní soudnictví poskytuje ochranu v těchto věcech:

- Seznamy voličů, kteří jsou přihlášení v obci, vede příslušný obecní úřad. Tyto seznamy slouží také pro volby do parlamentu a zastupitelstev krajů. V případě, že jsou v takovém seznamu chyby, mohla by mít tato skutečnost za následek fakt, že by nemohl volit někdo, kdo má právo volit nebo by naopak mohl volit někdo, kdo takové právo nemá. Z tohoto důvodu je poskytnuta možnost, aby na zjištěné chyby mohl příslušný orgán kdokoliv upozornit. Neodstraní-li zjištěnou chybu správní orgán sám, může se dotčená osoba sama domáhat u příslušného krajského soudu usnesení, jež bude mít za následek meritorní rozhodnutí o provedení nápravy.
- Během voleb rozhodují v této věci (volby) např. Státní volební komise,

Ministerstvo vnitra, příslušný krajský úřad, příslušný pověřený obecní úřad. Tyto instituce lze souhrnně označit jako volební orgány. S výjimkou správních deliktů se však na jejich postupy správní řád nevztahuje. Proti činnosti těchto orgánů, zejména jejich rozhodování, je také možné se odvolat (jedná se například o rozhodování o registraci kandidátních listin). Ochrany proti takovým rozhodnutím se může u příslušného krajského soudu domáhat:

- volební strana, která kandidátní listinu podala, a to v případě, že se jedná o rozhodnutí orgánu, kterým se listina zamítá
- volební strana, na jejíž kandidátce byl některý kandidát škrtnut (v tomto případě se může u soudu bránit kandidát sám)
- volební strana, která podala kandidátní listinu s návrhem, aby soud zrušil rozhodnutí volebního orgánu o registraci kandidátní jiné strany (ochrana pravidel volné soutěže politických stran)

Rozhodnutí volebních orgánů, které jsou uvedeny výše, má volební orgán povinnost zaslat každému, kdo se může domáhat soudní ochrany proti nim. Zároveň se vyvěšují na úřední desce.

- Podá-li osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku (nebo i každá volební strana s registrovanou kandidátní listinou) krajskému soudu návrh nejpozději do 10 dnů po vyhlášení celkových výsledků voleb, má právo domáhat se rozhodnutí soudu:
 - o neplatnosti voleb
 - o neplatnosti hlasování
 - o neplatnosti volby jediného kandidáta
- Mandát vzniká zvolením. V některých případech zaniká přímo ze zákona a v některých případech zaniká usnesením zastupitelstva. Nesouhlasí-li dotčená osoba s takovým usnesením, má ze zákona možnost se bránit u správního soudu. V takovém případě musí žalobce (člen zastupitelstva nebo volební strana, na jejíž kandidátní listině byl dotčený zastupitel uveden) podat návrh, ve kterém se může domáhat toho, aby soud dané usnesení zrušil. Lhůta pro podání návrhu je zákonem stanovena na 2 dny od chvíle, kdy bylo žalobci usnesení doručeno. Doručení usnesení členovi zastupitelstva a příslušné volební straně je povinností

obecního úřadu. Účastníky případného řízení jsou tedy dotčený zastupitel/příslušná volební strana a příslušná obec.

Hlavní objektivní potřebou, která platí pro věci volební, o nichž se ve správním soudnictví rozhoduje, je potřeba, aby bylo rozhodnuto co nejdříve. Z toho důvodu pro ně platí některé procesní zvláštnosti. Například ustanovení, podle něhož se usnesení soudu doručuje nejen účastníkům řízení, ale současně je vyvěšeno na úřední desce soudu. Dnem vyvěšení nabývá usnesení právní moci. Další zvláštností je nepřípustnost kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu ve věcech volebních. Všechny tyto zvláštnosti mají jediný účel, tj. akcelarovat řízení ve správním soudnictví tak, aby doba mezi podáním návrhu a usnesením soudu byla co nejkratší.

Soudnictví ve věcech místního referenda

Soudní ochrana místního referenda je zformulována v § 91a SŘS. Jedná se o tato ustanovení:

- Přípravný výbor se může domáhat návrhem:
 - byl-li správním orgánem vyzván, aby odstranil nedostatky v návrhu na konání místního referenda, může se u soudu domáhat určení, že návrh zmíněné nedostatky neobsahuje
 - rozhodlo-li zastupitelstvo obce, že místní referendum nevyhlásí, může se u soudu domáhat rozhodnutí o vyhlášení (může také nastat situace, že zastupitelstvo na svém zasedání o referendu vůbec nerozhodlo; v takovém případě ovšem platí stejný popsáný postup)

Účastníky řízení jsou přípravný výbor a obec. Soud může návrh buď zamítnout, nebo rozhodnout ve prospěch přípravného výboru, tedy rozhodnout o vyhlášení místního referenda. V takovém případě rozhodnutí soudu nahrazuje rozhodnutí zastupitelstva obce.

- Bylo-li v místním referendu přijato rozhodnutí, může se oprávněná osoba nebo přípravný výbor návrhem u správního soudu domáhat vyslovení neplatnosti takového rozhodnutí, popřípadě se může domáhat neplatnosti celého hlasování v místním referendu.

Účastníky řízení jsou přípravný výbor nebo oprávněná osoba a obec.

2.1.5

Řízení ve věcech politických stran a hnutí

Správní soudy mimořádně silným způsobem chrání politické strany a politické hnutí při jejich vzniku a zániku. Tato ochrana má svůj význam a souvisí s jejich rolí v mechanismu demokratického státu. Ustanovení týkající se správního řízení ve věcech politických stran a hnutí jsou zformulovány v § 94 až 96 SŘS. Jedná se o tato ustanovení:

- Návrh na registraci strany a hnutí podává přípravný výbor Ministerstvu vnitra. V případě, že návrh neobsahuje předepsané náležitosti nebo obsahuje neúplné nebo nepřesné údaje, ministerstvo na to přípravný výbor písemně upozorní s dodatkem, že do té doby než budou nedostatky odstraněny, ministerstvo řízení o registraci nezažájí. Přípravný výbor se má možnost takovému nařčení bránit. Může se žalobou u příslušného krajského soudu domáhat určení, že jím podaný návrh zmíněné nedostatky neobsahuje. Touto možností dal zákonodárce přípravnému výboru prostředek jak se bránit eventuální šikaně ze strany ministerstva. Řízení o registraci politické strany a hnutí je zahájeno dnem, kdy nabylo právní moci rozhodnutí soudu, kterým soud rozhodl, že návrh na registraci nedostatky neobsahuje.
- Odmítne-li Ministerstvo vnitra rozhodnutím registraci politické strany nebo hnutí, můžou se tyto subjekty takovému rozhodnutí bránit žalobou podle § 65 a následujících SŘS.
- O návrhu vlády nebo prezidenta republiky na rozpuštění nebo pozastavení činnosti politické strany nebo hnutí rozhoduje Nejvyšší správní soud. Rozhodne-li tak, že vyhoví návrhu žaloby a činnost pozastaví, rozhoduje zároveň i o návrhu politické strany nebo hnutí na znovuoobnovení jejich činnosti. Nepřípustný návrh na rozpuštění nebo pozastavení činnosti je takový, který je podán v den vyhlášení celostátních voleb do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstev územních samosprávných celků nebo který je podán do desátého dne po posledním dni voleb do Evropského parlamentu. Pro soud je

rozhodujícím skutkovým stavem stav, který panuje v době rozhodování soudu. Soud v takové věci rozhoduje meritorně. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sice není možné napadnout kasační stížností, ovšem je-li dotčená politická strana nebo hnutí toho názoru, že rozhodnutí soudu o jejím rozpuštění není v souladu s ústavními nebo jinými zákony, má možnost se zrušení rozhodnutí žalobou domáhat u Ústavního soudu.

Obnova soudního řízení je ve věcech politických stran a hnutí přípustná.

2.1.6

Řízení o zrušení opatření obecné povahy

Na začátku tohoto tématu bych rád definoval pojem „*opatření obecné povahy*“. Je to Správním řádem nově zavedená forma správní činnosti, která není ani právním předpisem ani rozhodnutím ve správním řízení a kterou Správní řád označuje jako opatření obecné povahy. Náležitosti dotýkající se tohoto opatření jsou zformulovány v šesté části, § 171 až 174 Správního řádu, podle které správní orgány postupují v případech, kdy jim zvláštní zákon výslovně ukládá opatření obecné povahy vydat.

K řízení o zrušení opatření obecné povahy je příslušný Nejvyšší správní soud. Aktivně legitimováni podat takový návrh na zrušení jsou:

- Ten, kdo tvrdí, že byl nezákonným opatřením obecné povahy zkrácen na svých právech. V tomto případě ještě existuje podmínka, že bylo-li opatření obecné povahy užito ve věci, kde je dotčená osoba zároveň oprávněna podat jiný návrh nebo žalobu, musí návrh na zrušení opatření obecné povahy podat pouze společně s takovým návrhem nebo žalobou.
- Jde-li o opatření obecné povahy vydané obcí nebo krajem, může návrh na jeho zrušení podat Ministerstvo vnitra.
- Jde-li o opatření obecné povahy vydané krajem, může návrh na jeho zrušení podat obec.

Odpůrcem v řízení o zrušení opatření obecné povahy je ten správní orgán, který napadené a projednávané opatření obecné povahy vydal.

Soud napadené opatření obecné povahy zruší, dojde-li k závěru, že je svým obsahem nezákonné nebo dojde-li k závěru, že byl porušen zákon při jeho vydávání. Neshledá-li soud ani jednu z těchto skutečností, návrh zamítne.

2.1.7

Opravné prostředky

V minulosti právní řád na území České republiky neumožňoval podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu k soudu Nejvyššímu správnímu. Po nabytí účinnosti SŘS však taková možnost existuje. Význam této možnosti spočívá zejména v prohloubení soudní ochrany.

Ve správním soudnictví existují pouze mimořádné opravné prostředky. Je tomu tak proto, že jde o jednoinstanční řízení. Jde o dva typy opravných prostředků:

1) *Kasační stížnost*

Kasační stížnost je opravným prostředkem v situaci, kdy pravomocně rozhodl krajský soud. Není-li kasační stížnost v § 104 SŘS výslovně uvedena jako nepřipustná, je v takovém případě přípustná proti jakémukoliv rozhodnutí krajského soudu. Ve výše zmíněném paragrafu (§ 104 SŘS) jsou uvedeny případy, ve kterých je kasační stížnost nepřipustná:

- *Kasační stížnost ve věcech volebních je nepřipustná.*
- *Kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřipustná.*
- *Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí*
 - *jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu*
 - *jímž se pouze upravuje vedení řízení*
 - *které je podle své povahy dočasné*
- *Kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před*

soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

Důvody, které stěžovatele opravňují k podání kasační stížnosti, jsou uvedeny v § 103 SŘS. Příkladem takových důvodů může být tvrzení, že řízení před soudem je zmatečné, protože chyběly podmínky řízení nebo ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen. Dalším příkladem může být tvrzení, že rozhodnutí je nezákonné, protože soud v předchozím řízení nesprávně posoudil právní otázky.

Kasační stížností se může domáhat zrušení rozhodnutí:

- Každý z účastníků soudního řízení, proti jehož rozhodnutí byla podána kasační stížnost.
- Osoba zúčastněná na řízení oznámila-li, že bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení.

Účastníky řízení jsou stěžovatel a všechny osoby, které se účastnily řízení před krajským soudem, proti jehož rozhodnutí byla podána kasační stížnost. Zvláštností v tomto typu řízení je fakt, že stěžovatel musí být v celém řízení zastoupen advokátem. Zastoupení advokátem je povinné.

Kasační stížnost se podává u krajského soudu, který napadené rozhodnutí vydal nebo u Nejvyššího správního soudu. Lhůty k podání a náležitosti, které musí stížnost obsahovat, jsou zformulovány v § 106 SŘS. Bylo-li pravomocné rozhodnutí krajského soudu napadeno kasační stížností, právní účinky rozhodnutí taková stížnost neodkládá. Stěžovatel se však může návrhem u Nejvyššího správního soudu odkladného účinku rozhodnutí krajského soudu domáhat a Nejvyšší správní soud mu jej může přiznat.

Krajský soud, u něhož byla kasační stížnost podána, je povinen ji spolu se spisy předložit Nejvyššímu správnímu soudu. Ten je vázán rozsahem a důvody stížnosti tak, jak je uvedl stěžovatel (výjimkou může být např. nicotnost rozhodnutí správního orgánu, který krajský soud přezkoumával). O kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodne tak, že buď:

- Je-li kasační stížnost důvodná, Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí krajského soudu zruší a věc dotčenému soudu vrátí k dalšímu řízení.
- Není-li kasační stížnost důvodná, Nejvyšší správní soud ji zamítne.

Nejvyšší správní soud má v některých případech možnost kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, a to v případě, že dojde k závěru, že stížnost „svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele“.

2) *Obnova řízení*

Bylo-li řízení ve věci ochrany před zásahem správního orgánu nebo ve věcech politických stran ukončeno pravomocným rozsudkem krajského soudu nebo Nejvyššího správního soudu ve věci samé, je obnova řízení přípustná. Naopak rozhodl-li Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, je obnova řízení vyloučena.

Řízení o obnově má dvě fáze:

- Shledá-li soud, který vydal rozhodnutí v řízení, jehož obnova se navrhuje, že důvody navrhovatele, které v návrhu na obnovu řízení uvedl, jsou oprávněné, povolí usnesením obnovu řízení. Účastníky řízení jsou navrhovatel a osoby, které byli účastníky řízení, jehož obnova se navrhuje. V jiném případě soud návrh na obnovu řízení zamítne.
- Ve chvíli, kdy nabude právní moci rozhodnutí o povolení řízení, se vykonatelnost napadeného rozsudku odkládá do nabytí právní moci rozhodnutí v obnoveném řízení. Novým rozhodnutím je původní rozhodnutí zrušeno ze zákona.

2.2 Soudní přezkum podle části 5. OSŘ

V této části bych rád popsal obecná ustanovení týkající se soudního přezkumu podle části 5. OSŘ.

Hlavní rozdíl mezi soudním přezkumem v občanském soudním řízení a soudním přezkumem ve správním soudnictví spočívá v soukromoprávní nebo veřejnoprávní povaze projednávané věci. Vyplývají-li projednávané věci z občanskoprávních, pracovních, rodinných nebo obchodních vztahů, lze je souhrnně nazvat věcmi soukromoprávními. Naopak věci vyplývající ze správního soudnictví mohou být nazývány věcmi veřejnoprávními. Výše popsané soukromoprávní věci nejsou zásadně projednávány pouze soudy. Tyto jsou soudem projednávány a je o nich rozhodováno

pouze tehdy, jestliže zákon nestanoví, aby je projednaly a rozhodly o nich jiné orgány. Z tohoto tvrzení je možné dovodit také to, že správní orgány, které projednávají a rozhodují ve věcech veřejnoprávních, mohou vykonávat svoje kompetence také ve věcech soukromoprávních.

Zákon však tyto pojmy nevymezuje a ani neobsahuje byť jen demonstrativní výčet soukromoprávních a veřejnoprávních vztahů.

5. část OSŘ je rozdělena do čtyř hlav, které však dohromady obsahují pouhých 19 paragrafů. Z § 245 plyne, že se na nařízení podle části 5. přiměřeně užití ustanovení částí předchozích, tedy části 1. - 4. OSŘ. Aby však bylo možné učinit si ucelenou představu o tom, která z ustanovení zmíněných částí lze v soudním řízení týkajícího se přezkumu rozhodnutí správních orgánů v soukromoprávních věcech přiměřeně aplikovat, je třeba si nejprve stanovit povahu tohoto řízení.

Ačkoliv zákonodárce tyto termíny nikde výslovně nepoužívá, tak právní praxe rozděluje civilní nalézací řízení na řízení sporná a řízení nesporná. Právní odborníci se ve valné většině shodují na tom, že nejvýznamnější diferenciací kritérium spočívá v okruhu a vzájemném postavení účastníků v konkrétním daném řízení.

Sporné řízení charakterizuje kontradiktorní postavení žalobce a žalovaného a soud rozhoduje o jejich sporu jako nestranný subjekt. Za předpokladu, že jsou zachovány dvě strany sporu, nekoliduje s touto charakteristikou ani tzv. pluralita účastníků řízení. Další typickou vlastností sporného řízení je rovněž fakt, že žalobce, který žalobu sám podal, v ní označí svého odpůrce (tedy žalovaného). Soud je vůči žalobce bezpodmínečně vázán, tzn. je povinen rozhodnout spor právě mezi těmito dvěma stranami. Z toho vyplývá, že soud není oprávněn přibírat jakoukoliv třetí osobu jako účastníka řízení.

Naopak nesporné řízení charakterizuje fakt, že účastníkem řízení může být i pouze jeden subjekt. V případě, že je subjektů více, nestojí proti sobě jako vzájemní odpůrci, ale každý v řízení vystupuje a jedná jako samostatný subjekt sám za sebe.

Účastenství je v části 5. OSŘ vymezeno v ustanovení § 250a. Z tohoto ustanovení lze celkem jednoznačně vyvodit, že se jedná o řízení nesporné. Aby mohlo mít řízení vedené podle části 5. OSŘ povahu řízení sporného, musel by totiž proti žalobci stát ten, vůči němuž žalobce svoji žalobu směřoval. A tato podmínka není splněná. Toto platí také ve vztahu k tomu, že zákonodárce váže rozsah projednání věci

na žalobní návrh. Účastníci mají podle ustanovení § 250d, odst. 1 OSŘ povinnost tvrzení a důkazní a zároveň využívá instituty spojené se sporným řízením (např. procesní nástupnictví). Toto tvrzení podporuje také fakt, že s ohledem na ustanovení § 244, odst. 1 OSŘ, obsahujícího slova „o sporu nebo o jiné právní věci“ se o nesporné řízení ani jednat nemůže. To je odůvodňováno mimo jiné také tím, že ustanovení § 120, odst. 2 OSŘ (obecně považovaného za taxativní výčet všech nesporných ustanovení), řízení podle části 5. OSŘ, nezmiňuje. Důvodem toho, že zmíněný paragraf (§ 120, odst. 2 OSŘ) na řízení podle části 5. OSŘ nepamatuje a ani pamatovat nemůže je to, že je oproti části 5. starší a také to, že v případě, že nejsou splněny všechny znaky řízení sporného, jedná se *a contrario* o řízení nesporné. Popsanou nejednotnost v názorech ke stanovení povahy řízení dokumentuje komentář k OSŘ, který část 5. chápe jako zvláštní druh řízení, který v sobě v různé míře zahrnuje prvky obou řízení, tedy sporného i nesporného.

Řízení podle části 5. OSŘ obsahuje i další specifika. Jedním z nich je to, že kombinuje prvky řízení nalézacího a řízení přezkumného.

Prvky nalézacího řízení se projevují:

- V oprávnění soudu projednat věc znovu (v tom případě není soud vázán skutkovým zjištěním správního orgánu)
- V možnosti soudu nahradit rozhodnutí správního orgánu svým vlastním rozhodnutím.

Prvky přezkumného řízení se projevují:

- Žaloba vždy směřuje proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu.
- Předmět řízení před soudem nemůže být nikdy širší než předmět řízení před správním orgánem.
- Ztotožní-li se soud se závěry správního orgánu, může žalobu zamítnout.

Máme-li určit ustanovení, která lze přiměřeně aplikovat na řízení podle části 5. OSŘ, je nutné si uvědomit, že povaha takového řízení (soukromoprávní, veřejnoprávní) není jediným zkoumaným kritériem. Důležitá je také například skutečnost, že soudnímu řízení předcházelo řízení vedené před správním orgánem a jeho závěry je možné využít i v následném řízení soudním. Z toho vyplývá, že:

- Z části 1. OSŘ můžeme aplikovat v podstatě všechna ustanovení (např. o vyloučení soudců, o doručování, o předvolání nebo předvedení).

- Z části 2. OSŘ se dá použít na příklad úprava týkající se nařízení předběžného opatření nebo zajištění důkazu (na rozdíl od ustanovení o smírčím řízení).
- Z části 3. OSŘ není možné vztáhnout na řízení vedené podle části 5. OSŘ např.:
 - ustanovení § 79 o obsahových náležitostech žaloby (část 5. OSŘ má vlastní úpravu v ustanovení § 246 OSŘ)
 - ustanovení § 81 o zahájení řízení bez návrhu
 - ustanovení § 92 o přistoupení do řízení a o změně účastníků
 - ustanovení § 97 o vzájemné žalobě
- Z části 4. OSŘ, která upravuje opravné prostředky, je možné daná ustanovení aplikovat beze změn nebo nejvýše s drobnými změnami.

3) Kompetenční spory, které řeší zvláštní senát dle zákona č. 131/2002 Sb.

Hlavním tématem této práce jsou kompetenční spory, k jejichž projednávání a rozhodování je povolán zvláštní senát zřízený zákonem číslo 131/2002 Sb. Účelem tohoto zákona bylo vytvoření jakéhosi institucionálního mechanismu, který by zajišťoval rozhodování ve sporech o:

- Právomoc.
- Věcnou příslušnost mezi justicí a veřejnou správou (územní, zájmovou nebo profesní samosprávou).
- Spory mezi civilními a správními soudy.

Není-li možné vzniklou neshodu o tom, kdo je příslušný k rozhodování ve věci vyřešit jinak a jsou-li vyčerpány všechny procesní prostředky, zvláštní senát určí autoritativně ten orgán, který je podle jeho názoru příslušný. Jedná se tedy o poměrně mezní situaci, kterou už není možné vyřešit jinak než právě návrhem ke zvláštnímu senátu. Z tohoto důvodu jsou také poměrně přesně vymezené podmínky pro přípustnost zmíněného návrhu.

3.1

Dualismus práva

V roce 1991 bylo v České republice velkou novelou občanského soudního řádu znovuoobnoveno správní soudnictví. Jako každý velký kodex i tento trpěl určitými nedostatky. Jedním z nich byl fakt, „že zákonodárce bohužel opomněl odlišit přezkoumávání rozhodnutí podle jejich charakteru na ta, která řeší soukromoprávní věc, a na ta, která zakládala práva a povinnosti veřejnoprávního charakteru.“. Podle této úpravy tedy správní soudy přezkoumávaly rozhodnutí správních orgánů bez ohledu na to, zda správní orgány rozhodovaly o veřejnoprávních či soukromoprávních věcech a vůbec nebraly v úvahu odlišný charakter těchto projednávaných věcí.

Tento stav však nemohl být dlouhodobě udržitelný, a proto bylo nezbytné provést další reformu správního soudnictví, která už by dualismus práva brala v úvahu. „Dvojitý režim v možnosti, jak brojit proti správnímu rozhodnutí, s sebou logicky přinese i kompetenční spory.“ Pro řešení takových sporů byl tedy zákonem č.131/2002 Sb. zřízen zvláštní senát, který je považován za podstatnou součást reformy správního soudnictví a také za významnou pomoc ostatním soudům.

3.2

Charakteristika kompetenčních sporů rozhodovaných dle zákona č. 131/2002 Sb.

V této kapitole bych rád popsal charakteristiku sporů, které zvláštní senát projednává a rozhoduje o nich. K tomu je třeba zmínit zejména fakt, že aby bylo možné použít zákona č. 131/2002 Sb., tak je nezbytné, aby byl v takovém sporu jednou ze stran soud. V případě, že by soud nebyl jednou ze stran sporu, nebylo by možné hovořit o takovém sporu jako o kompetenčním sporu ve smyslu tohoto zákona. Zákon č. 131/2002 Sb. je tedy uplatňován na postup, kterého je užíváno při kladných a záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou:

- Soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy.
- Soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

Kompetenční spory mezi soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy

Zákon svěřil správním orgánům rozhodování o některých soukromoprávních věcech. Nebylo-li by těchto speciálních kompetenčních úprav, náležely by do pravomoci soudů. Jejich důsledkem tedy může být kompetenční spor mezi soudem a orgánem moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy. K tomuto typu kompetenčního sporu se vyjadřuje Jitka Zavřelová takto: „Lze shrnout, že podstata rozhodování zvláštního senátu o tomto typu kompetenčních sporů spočívá zpravidla v tom, že v konkrétních jednotlivých případech posuzuje, zda dané kompetenční ustanovení dopadá na ten či onen spor či nikoli. Jde víceméně o výklad pojmů použitých v kompetenčních a souvisejících ustanoveních. Obecně lze říci, že zde zvláštní senát vychází z premisy, že výluky z rozhodovací pravomoci soudů ve prospěch správních orgánů je třeba vykládat restriktivně, neboť tyto výluky odnímají soudům jejich nejvlastnější pravomoc, tj. rozhodovat spory ze soukromoprávních vztahů v klasickém nalézacím řízení. Častým důsledkem tohoto restriktivního přístupu je pak ale určité rozštěpení věci, kdy o části zjevně souvisejících nároků rozhoduje správní orgán a o části druhé soud.“

Kompetenční spory mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví

Problematikou dualismu práva se do reformy správního soudnictví věnovala pouze nauka. Důsledkem této reformy (zejména ve smyslu vzniku zvláštního senátu) však byla nutnost se dualismem zabývat i v právní praxi. Kritériem této úpravy je rozlišování práva na právo soukromé a právo veřejné. Toto kritérium však často bývá předmětem sporů mezi právními odborníky na poli nejen akademických diskuzí. „Bývá především namítáno, že absence spolehlivého kritéria pro rozlišování práva

soukromého a veřejného a jejich vzájemné prolínání vede k tomu, že nelze jednoznačně určit, zda věc patří civilním nebo správním soudům. To je považováno za porušení právní jistoty. Podle kritiků také vznikají zbytečné kompetenční spory, které by při jiné koncepci vznikat nemusely, čímž se stěžuje přístup k soudu, prodlužuje délka řízení a řízení jako takové se prodražuje.“

Tato popsaná kritika má beze sporu svůj racionální základ, nicméně vzhledem k počtu a charakteru projednávané věci (v tomto typu kompetenčních sporů se zvláště senát zabývá nejčastěji spory, které vyplývají z ochranných známek, užitečných vzorů a patentů, spory ve věci katastru nemovitostí, spory plynoucí z aplikace zákona o půdě, spory ve věci pozemkových úprav a spory plynoucí z vyvlastnění a nuceného omezení vlastnického práva) kompetenčních sporů se zřejmě jedná o nejlepší možné řešení.

Je úkolem zvláštního senátu, aby v tomto konkrétním typu kompetenčních sporů (tedy sporů mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví) charakter projednávané věci posoudil a rozhodl.

Kompetenční spor vzniká vždy v konkrétní věci. Z toho vyplývá, že nejsou-li naplněny kvalifikační podmínky pro vznik konkrétního sporu v otázce sporu o pravomoc, nemůže být prostřednictvím tohoto zákona (131/2002 Sb.) řešena ani problematika sporů téhož druhu. Zároveň není možné se prostřednictvím tohoto zákona vyjadřovat k možnému řešení kompetenčních konfliktů, které dosud nenastaly, ačkoliv by v budoucnu nastat mohly. Proto, aby mohl vzniknout kompetenční spor, musí být tedy splněny podmínky, které stanovil zákon. Je to zejména podmínka týkající se skutečnosti, že mezi stranami sporu vznikl kladný nebo záporný kompetenční spor o pravomoc nebo příslušnost. Osobuje-li si jedna strana pravomoc vydat rozhodnutí ve stejné věci individuálně určených účastníků, o níž již bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí, nebo naopak popírají-li obě strany svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, pak dochází ke konfliktu v otázce sporu o pravomoc.

3.3

Kladný kompetenční spor

Aby mohl být kompetenční spor nazván kladným, musí splňovat jednu podmínku. Musí jít o spor, v němž si jedna strana osobuje vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo již pravomocné rozhodnutí vydáno stranou druhou. Může se jednat o spor např. mezi soudem a správním orgánem.

3.4

Záporný kompetenční spor

Charakteristika sporu, který má být nazýván negativním je poněkud složitější. Záporný kompetenční spor nastane v tom případě, jestliže se obě jeho strany nechtějí zabývat a vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. Tato situace vlastně znamená, že obě strany popírají svoji pravomoc nebo věcnou příslušnost. Ze zákona vyplývá, že popřít svoji pravomoc musejí obě strany. Z jeho výkladu pak právní praxe dovozuje, že toto popření se u obou stran sporu musí dít formální cestou. Vyjádří-li tedy jakákoliv strana pouhou nevěli rozhodnout, nejedná se o kompetenční spor ve smyslu zákona 131/2002 Sb. Formu popření určuje fáze právní pře, ve které k popření dochází. V případě, že účastníci řízení předloží svůj spor orgánu veřejné moci poprvé a ten dojde k názoru, že k rozhodování v této věci není příslušný, pak je podle pravidel předepsaných příslušnými procesními řády jeho povinností:

- Rozhodnout o zastavení řízení.
- Odložit věc.
- Odmítnout podání.
- Vyslovit, kterému orgánu bude věc postoupena.
- Eventuálně poučit účastníka o skutečnosti, u kterého orgánu může svůj nárok uplatňovat.

Naproti tomu, v případě, že i orgán, k němuž se věc dostala jako ke druhému v řadě, odmítá ve věci rozhodnout, musí svoji pravomoc popřít kvalifikovaně. Není tedy možné, aby s návrhem naložil jako orgán, k němuž se věc dostala jako k prvnímu. To by totiž znamenalo, že aby se účastník domohl řešení svojí věci, musel by návrh ke zvláštnímu senátu podat sám. Tento postup není sice právně vyloučen, ale představuje spíše jakési krajní řešení (např. v případě, kdy druhý orgán neměl povědomí o vzniklé

kompetenční nejasnosti). Ve většině případů je však druhý orgán informován. Z toho důvodu existuje pouze jediný způsob, jak může takový orgán řádně popřít svoji pravomoc. Tímto způsobem je podání návrhu na řešení kompetenčního sporu ke zvláštnímu senátu.

4) Zvláštní senát

4.1

Složení zvláštního senátu a jeho funkční období

Zvláštní senát je šestičlenným orgánem soudního typu. K tomu uvádí Vladimír Sládeček toto: *„S ohledem na složení a s přihlédnutím k tomu, že působení ve zvláštním senátu a jeho činnost je zákonem charakterizována jako výkon soudnictví, by se mohlo mít za to, že jde o speciální orgán moci soudní (nikoliv parlamentní). Takový závěr by však byl v rozporu s čl. 81 Ústavy, neboť soudnictví v České republice vykonávají (pouze) nezávislé soudy. Snad lze uvažovat o tom, že „výkonem soudnictví“ je účast nebo („členství“) soudců ve zvláštním senátu, samotná jeho rozhodovací činnost však výkonem soudnictví není, zvláštní senát nemůže být považován za soud.“* Těchto šest členů představují tři soudci Nejvyššího soudu a tři soudci Nejvyššího správního soudu. Souhlasí-li tito členové se svým jmenováním do těchto funkcí, jmenuje je předseda Nejvyššího soudu a předseda Nejvyššího správního soudu. Obdobný princip funguje i u jejich náhradníků. Doba jmenování je tři roky. V čele zvláštního senátu je předseda. Ten je volen na první polovinu funkčního období soudci jmenovanými předsedou Nejvyššího správního soudu a na druhou polovinu funkčního období soudci jmenovanými předsedou Nejvyššího soudu. Je-li některý člen vyloučen z projednávání určité konkrétní věci, pak nastupuje jeho náhradník. Správu zvláštního senátu vykonává předseda Nejvyššího správního soudu. Tento senát pak zasedá v sídle Nejvyššího správního soudu.

4.2

Předmět a způsob rozhodování

Zvláštní senát rozhoduje většinou hlasů svých členů. Ke skutečnosti, že je počet soudců rozhodujících v řízení před zvláštním senátem sudý se vyjadřuje Klára Bartoníčková takto: „*V případě, že je ale počet členů senátu sudý a hlas předsedy senátu má stejnou váhu jako hlasy ostatních členů, bude nutné, aby mezi všemi soudci došlo k jasné dohodě, a nedošlo tak k situaci denegatio iustitiae.*“. Je tedy čistě na zodpovědnosti soudců, aby *denegatio iustitiae* nepřipustili. A Michal Mazanec dodává: „*Zmiňovaný sudý počet soudců je pak zárukou toho, aby se soudci pocházející z civilního soudnictví (soudci Nejvyššího soudu) ani soudci správního soudnictví (soudci Nejvyššího správního soudu) nemohli ohledně rozhraničení pravomoci mezi těmito dvěma větvemi soudnictví vzájemně přehlasovat.*“. Formálně právním vyústěním kompetenčního konfliktu je zvláštním senátem vydané usnesení. Způsob řešení a rozhodování kompetenčních sporů vychází z určitých principů. Těmito principy jsou:

- Zákon řeší výhradně takové kompetenční spory, v nichž je alespoň jednou z jeho stran soud.
- V řízení podle tohoto zákona (131/2002 Sb.) jedná a rozhoduje zvláštní senát, složený paritně ze soudců Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu.
- Zvláštní senát rozhoduje kompetenční spor o určení, která ze stran kompetenčního sporu je oprávněna konkrétní věc projednat a rozhodnout.
- Pokud zákon neobsahuje procesní úpravu, pak se na řízení o kompetenčním sporu podle tohoto zákona přiměřeně vztahuje soudní řád správní (SŘS).

5) Řízení před zvláštním senátem

5.1

Účastníci řízení před zvláštním senátem

Z logiky věci vyplývá, že účastníky řízení kompetenčního sporu o pravomoc jsou

strany sporu. To však nejsou jediní účastníci. Vedle nich stojí také účastníci řízení, v němž se projednáváný problém pravomoci stal sporným. Ve chvíli, kdy je návrh na zahájení řízení doručen zvláštnímu senátu, je spor zahájen.

5.2

Aktivní legitimace k podání návrhu před zvláštním senátem

Návrh na zahájení zmíněného řízení jsou oprávněny podat jak obě strany sporu, tak účastník řízení ve věci, v níž se otázka pravomoci vydat nějaké rozhodnutí stala spornou. Existují však kritéria, podle nichž není možné spornou otázku o pravomoc považovat za spornou ve smyslu zákona 131/2002 Sb. Je to například nečinnost. Tento fakt vyplývá z usnesení zvláštního senátu zasedajícího 14.09.2010, který k této situaci uvedl, že: „Z podání navrhovatelky nevyplývá, že by Český telekomunikační úřad popřel svoji pravomoc o věci rozhodnout. Navrhovatelka pouze konstatovala, že »s výsledkem dovolacího řízení pilotního případu byl správní orgán seznámen a v současné době nechce proto vydat meritorní rozhodnutí v dané věci«. Tvrzení navrhovatelky, že správní orgán »nechce vydat meritorní rozhodnutí«, není ještě popřením pravomoci vydat rozhodnutí ve smyslu § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. K tomu, aby Český telekomunikační úřad účinně popřel svoji pravomoc v předmětné věci rozhodnout, musel by on sám podat návrh zvláštnímu senátu na rozhodnutí kompetenčního sporu, případně (což je spíše hypotetická možnost) právně relevantním způsobem vyjádřit popření této pravomoci, aniž by v tomto směru podal zvláštnímu senátu předmětný návrh; v takovém případě by zde vskutku existoval (v tomto případě negativní) kompetenční spor, jenž by dotčenému účastníkovi umožňoval důvodně podat zvláštnímu senátu návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu ve smyslu § 3 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb.“

5.3

Podmínky řízení před zvláštním senátem

Podmínky, podle kterých postupuje řízení před zvláštním senátem, jsou stanoveny v zákoně č. 131/2002 Sb. Tento zákon jmenovitě nařizuje, že na toto řízení se

přiměřeně použijí ustanovení třetí části první hlavy SŘS. Jsou to tedy ustanovení § 32 až § 64 SŘS.

Řízení před zvláštním senátem je řízením neveřejným a jeho rozhodnutím je usnesení.

Jak již bylo popsáno výše, zvláštní senát je orgánem soudního typu a není tedy soudem a dokonce není ani součástí soudní soustavy. Z toho důvodu se i procesní předpisy soudních řádů v řízeních před zvláštním senátem používají pouze přiměřeně.

Zvláštní senát rozhoduje vždy pouze v otázce kompetence. Nikoliv tedy o věci samotné. Hlavním účelem rozhodnutí zvláštního orgánu, na který je kladen zvláštní zřetel, je to, aby mohl příslušný správní orgán co nejrychleji pokračovat v původním řízení, které řízení ve sporu o kompetenci předcházelo. Proto je úkolem zvláštního senátu aplikovat příslušná ustanovení procesního předpisu co možná nejefektivněji. Příkladem takového efektivního jednání zvláštního senátu z praxe může být fakt, že obsahuje-li předmětný spis všechny potřebné podklady pro rozhodnutí zvláštního senátu a zároveň se v jeho obsahu nevyskytují žádné nevyjasněné skutkové podstaty, zvláštní senát obvykle nežádá vyjádření účastníků původního řízení.

Podmínky řízení před zvláštním senátem byly shrnuty také Ústavním soudem, který ve svém nálezu z 02.03.2010 uvedl, že *„zvláštní senát není součástí soudní soustavy a i procesní předpisy, včetně ustanovení o právu účastníků původního řízení vyjádřit se k předložené věci, se v řízení před ním použijí jen přiměřeně, a že posouzení, kdy je potřeba vyjasnit za asistence účastníků původního řízení některé skutkové otázky či doplnit nějaké podklady, je nutno ponechat na zvláštním senátu.“*

6) Náležitosti rozhodnutí zvláštního senátu

Rozhodnutí zvláštního senátu je výsledkem řízení, které před ním proběhlo. Rozhodnutí takového řízení před zvláštním senátem je ve formě usnesení. Na něho se přiměřeně vztahují požadavky, které jsou popsány v § 55 SŘS. S ohledem na drobné rozdíly řízení před zvláštním senátem lze říci, že v tomto paragrafu jsou modifikovaně popsány náležitosti, které musí dané usnesení splňovat. Jedná se o:

- Písemnou formu vyhotovení.

- Označení, že bylo vydáno zvláštním senátem.
- Obsazení jmen a příjmení soudců zvláštního senátu, kteří daný spor rozhodovali.
- Označení účastníků řízení (nejen stran kompetenčního sporu, ale také účastníků řízení, v němž se otázka pravomoci stala spornou).
- Označení zástupců účastníků řízení.
- Označení kompetenčního sporu.
- Obsah vlastního rozhodnutí o kompetenčním sporu, tj. výrok.
- Odůvodnění.
- Poučení o nepřipustnosti opravných prostředků.
- Den a místo vydání rozhodnutí.

Dalšími náležitostmi, které musí usnesení zvláštního senátu obsahovat, je:

- Originální výtisk rozhodnutí je nutné nechat podepsat předsedou zvláštního senátu.
- S ohledem na složitost projednávané věci je v odůvodnění více či méně obšírně uvedena její podstata.
- Eventuální vyjádření účastníků řízení.
- Vyplývají-li z připojených soudních nebo právních spisů některé důležité skutečnosti a okolnosti, je nutné je do usnesení připojit.
- Právní úvaha.
- Argumentace.
- Případná prejudikatura, ze které zvláštní senát při svém rozhodování daného kompetenčního sporu vycházel.
- Důvodová zpráva – odůvodnění výroku rozhodnutí zvláštního senátu.

6.1

Odmítnutí návrhu

Zvláštní senát může za určitých okolností návrh na zahájení řízení před zvláštním senátem zamítnout. Toto se může stát v případě, že zvláštní senát dojde k závěru, že k projednání takového návrhu nejsou splněny podmínky. SŘS pak institut odmítnutí spojuje s okolnostmi rozepsanými v následujících podkapitolách.

- § 46 odst. 1 pís. a) SŘS – soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn a nelze proto v řízení pokračovat

Příkladem takové situace, kdy dojde k odmítnutí návrhu podle tohoto paragrafu je skutečnost, že zvláštní senát již rozhodl ve věci zahájené k návrhu soudu v občanském soudním řízení tak, že podle jeho názoru kompetenční konflikt v dané věci nevznikl. Nenastala-li v daném konkrétním sporu nějaká zásadní změna, zvláštní senát se nebude věcně zabývat návrhem na rozhodnutí kompetenčního sporu podaným v téže věci a návrh zamítne. Takový důvod zamítnutí se nazývá *překážka věci rozhodnuté*.

- § 46 odst. 1 pís. b) SŘS – návrh byl podán předčasně nebo opožděně

Zvláštní senát může podle tohoto paragrafu návrh zamítnout například v situaci, kdy kompetenční spor vůbec nevznikl, protože navrhovatel podal návrh zvláštnímu senátu v důsledku svého mylného názoru (např. správní orgán svoji rozhodovací pravomoc nepopřel, ale účastník řízení již podal zvláštnímu senátu návrh, protože podle účastníkova názoru se otázka pravomoci vydat rozhodnutí měla stát spornou).

Dalším důvodem pro zamítnutí návrhu ke zvláštnímu senátu může být případ, kdy se žalobce obrátí nejprve na soud v občanském soudním řízení a posléze na soud ve správním soudnictví. Věc se nakonec dostane až před zvláštní senát a ten sezná, že žaloba je pro neurčitost neprojednatelná. Zvláštní soud tedy vlastně není schopen určit, kterému soudu přísluší o žalobě rozhodnout, a proto návrh zamítne.

- § 46 odst. 1 pís. c) SŘS – návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou

Zvláštní senát podle tohoto paragrafu návrh zamítne v situaci, kdy například

odvolací soud podá návrh ke zvláštnímu senátu, ačkoliv prvoinstanční soud, proti jehož rozhodnutí bylo podáno odvolání, svoji pravomoc vydat rozhodnutí nepopřel a nestal se tak ani jednou ze stran kompetenčního sporu.

- § 46 odst. 1 pís. d) SŘS – návrh je podle zákona č. 131/2002 Sb. nepřijatelný

Takový návrh zvláštní senát zamítne v situaci, kdy nebudou existovat strany sporu podle zákona č. 131/2002 Sb. a ani spor o pravomoc jako takový.

6.2

Zastavení řízení

Řízení o návrhu na rozhodnutí kompetenčního sporu zvláštním senátem může být také zastaveno, a to díky zpětvzetí navrhovatele takového návrhu.

6.3

Rozhodnutí o příslušnosti vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení

Zvláštní senát dle § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. rozhodne usnesením o tom, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení, a to tehdy, pokud nebudou splněny podmínky pro odmítnutí (nebo zastavení řízení). Právní názor k této skutečnosti již zvláštní senát judikoval ve svém usnesení ze dne 24.11.2004, kdy došel k názoru, že je rozhodující skutkový a právní stav ke dni, kdy o věci rozhoduje. Z tohoto usnesení tedy vyplývá fakt, že při rozhodování o kompetenčním sporu nejsou pro zvláštní senát zásadní okolnosti, které panovaly v době vzniku kompetenčního sporu, nýbrž okolnosti panující v momentě rozhodování o vzniklém kompetenčním sporu. Dojde-li tedy mezi obdobími vzniku kompetenčního sporu a rozhodování o něm ke změně rozhodné právní úpravy, je pro právní praxi nezbytné k této změně přihlídnout. Naopak zaniká nutnost zabývat se předchozí úpravou, která byla účinná v době vzniku kompetenčního sporu.

Zvláštní senát také může vyslovit *nicotnost* rozhodnutí uvedeného v návrhu na zahájení řízení. Učiní tak tehdy, vydá-li strana kompetenčního sporu takové rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení, k němuž nemá podle názoru zvláštního senátu pravomoc.

Kromě nicotnosti je pravomocí zvláštního senátu také *zrušení* rozhodnutí strany kompetenčního sporu, která svoji pravomoc o věci rozhodování popřela, ale podle názoru zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci popsané v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci.

Důležitým faktem, který se týká rozhodnutí zvláštního senátu, je **nepřípustnost opravných prostředků** proti takovému rozhodnutí.

6.4

Závaznost rozhodnutí zvláštního senátu

Jak bylo uvedeno již ve třetí kapitole, hlavním účelem zákona č. 131/2002 Sb. bylo vytvoření institucionálního mechanismu, jenž by zajišťoval rozhodování ve sporech o pravomoc, věcnou příslušnost mezi justicí a veřejnou správou nebo ve sporech mezi civilními a správními soudy. Toto bude zřejmě hlavním důvodem ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb., který jasně stanovuje, že „*Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž tento spor vznikl, jakož i pro všechny orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, jakož i fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, a soudy.*“

Zajímavou skutečností týkající se rozhodnutí zvláštního senátu je jeho precedenční charakter. Ten judikoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 23.11.2010, kde došel k závěru, že „*rozhodnutí zvláštního senátu má právní účinky inter partes i erga omnes . Zavazuje nejen strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž tento spor vznikl, nýbrž i precedenčně dopadá na všechny obdobné případy.*“

7) Výstupy z judikatury – vybrané konkrétní případy kompetenčních sporů

V následující kapitole bych rád na několika judikátech demonstroval výše popsaná fakta tak, aby byl jejich teoretický charakter zřejmý také v právní praxi. Judikáty jsou vybrány tak, aby co nejlépe kopírovali četnost jejich výskytu v praxi. Z tohoto důvodu uvedu několik statistických dat souvisejících s počty a charakterem sporů rozhodovaných zvláštním senátem.

7.1

Statistické údaje

V následující kapitole uvedu několik statistických údajů souvisejících s počtem sporů, které rozhodoval zvláštní senát zřízený zákonem č.131/2002 Sb.

Ke statistice uvádí Jitka Zavřelová následující údaje: *“Celkově zvláštnímu senátu v letech 2003 až 2010 bylo předloženo 775 sporů, z toho 125 sporů v roce 2003, 111 sporů v roce 2004, 137 sporů v roce 2005, 41 sporů v roce 2006, 47 sporů v roce 2007, 126 v roce 2008, 127 v roce 2009 a 61 v roce 2010.”* Z tohoto výčtu vyplývá, že počty podání návrhů na zahájení kompetenčního sporu poměrně kolísají, nicméně v úhrnu se jedná o vysoký počet sporů, kterými se zvláštní senát musí zabývat. Jeho role v systému soudnictví je tedy nezanedbatelná.

K povaze projednávaných sporů dále Jitka Zavřelová uvádí toto: *“Spory mezi soudem a správním orgánem tvoří asi 71% celkového nápadu (554 sporů). Nejčastěji jde o spory plynoucí z aplikace zákona o telekomunikacích a později zákona o elektronických komunikacích, tj. o spory mezi okresními (obvodními soudy) a Českým telekomunikačním úřadem. Tyto spory činí asi 48% z celkového nápadu (372 sporů). Spory mezi civilními a správními soudy pak tvoří asi 29% celkového nápadu (226*

sporů). Typicky vznikají spory při rozhodování ve věcech ochrany známek, patentů, pozemkových úprav, vyvlastnění a nuceného omezení vlastnického práva a vkladu práva do katastru nemovitostí.”

7.2

Vybrané judikáty zvláštního senátu

7.2.1

Usnesení Konf 4/2007-6 ze dne 08.06.2007, komepetnční spory v oblasti věcné příslušnosti soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění po 01.01.2007

- **Usnesení**

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Marie Žiškova, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Karel Podolka, JUDr. Pavel Pavlík a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Okresního soudu v Jablonci nad Nisou na rozhodnutí sporu o věcnou příslušnost mezi ním a soudem správního soudnictví Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, za další účasti žalobců 1) M.M., a 2) Z.M., zastoupených JUDr. Soňou Průšovou, advokátkou se sídlem Liberec, tř. 1. máje 97, 460 01, a žalovaného města J.N., zastoupeného JUDr. Jaroslavem Beldou, advokátem se sídlem v Jablonci nad Nisou, Lipová 7, 466 01, ve věci vedené u Okresního soudu v Jablonci nad Nisou pod spisovou značkou 10 C 37/2003, o vyvlastnění,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci žaloby proti rozhodnutí bývalého Okresního úřadu v Jablonci n. Nisou ze dne 11.11.2002, čj. RRR/441/2002, o vyvlastnění nemovitosti, je soud v občanském soudním řízení.

Na první části usnesení je možné si povšimnout náležitostí popsaných v 6. Kapitole této práce. Tedy zejména že obsahují: označení, že rozhodnutí bylo vydáno zvláštním senátem; obsazení jmen a příjmení zúčastněných soudců; v tomto případě pouze označení stran kompetenčního sporu; označení jejich zástupců včetně sídla, v nichž tito zástupci působí a označení kompetenčního sporu. V tomto konkrétním případě se jednalo o to, zda je věcně příslušný vydat rozhodnutí o vyvlastnění okresní soud v občanském soudním řízení (Okresní soud v Jablonci nad Nisou) nebo krajský soud ve správním soudnictví (Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci).

Z usnesení pak vyplývá, že zvláštní senát došel k názoru, že věcně příslušný vydat rozhodnutí v dané věci je soud v občanském soudním řízení, tedy Okresní soud v Jablonci nad Nisou.

- **Odůvodnění**

Není zřejmě nutné přepisovat celé odůvodnění rozhodnutí zvláštního senátu, proto jej popíšu ve vlastní licenci a pokusím se v poznámkách pod čarou upozornit na důležitá fakta.

V odůvodnění je popsán celý průběh věci od jejího vzniku.

Nejprve je v něm popsáno kdo se na zvláštní senát s návrhem na zahájení řízení obrací; podle jakých předpisů a o spor mezi kým se má podle navrhovatele jednat. V tomto konkrétním případě se jedná o podání návrhu na zahájení řízení o kompetenčním sporu, který podal dne 29.12.2006 Okresní soud v Jablonci nad Nisou, podle § 104c odst. 2 OSŘ a § 1 odst. 1 pís. b) zákona č. 131/2002 Sb., který vznikl mezi ním a správním senátem 59 Ca Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, a to ve věci žaloby proti rozhodnutí Okresního úřadu v Jablonci nad Nisou (referátu regionálního rozvoje) ze dne 11.11.2002, čj. RRR/441/2002, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí městského úřadu v Tanvaldě, stavebního úřadu, ze dne 19.08.2002, čj.

výst./1246/2002, o vyvlastnění.

Ze spisu pak vyplývají následné skutečnosti:

1) Městský úřad v Tanvaldě jako příslušný stavební úřad rozhodl na základě návrhu města Jablonce nad Nisou tak, že vyvlastnil budovu na pozemku označeném jako stavební parcela. Tato parcela byla zapsána na listu vlastnictví pro katastrální území a obec Jablonec nad Nisou ve společném jmění manželů M.M. a Z.M. Tito jsou v dalším popisu označováni jako žalobci.

2) Okresní úřad v Jablonci nad Nisou (resp. referát regionálního rozvoje) svým rozhodnutím k odvolání žalobců potvrdil rozhodnutí Městského úřadu v Tanvaldě a zároveň odmítl odvolání žalobců.

3) Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci návrh na jeho přezkoumání u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci. Tento soud však jejich žalobu zamítl s odůvodněním, že vyvlastnění je nejzávažnějším veřejnoprávním zásahem do majetkových práv, jenž se týká nuceného přechodu vlastnického práva, které je chráněno soukromoprávními předpisy. Ochrana soukromého práva je svěřena občanskému soudnímu řízení, a proto žalobu zmíněný Krajský soud zamítl. Zároveň žalobce poučil o tom, že mají možnost podle 5. části OSŘ žalobu podat k místně příslušnému soudu a také o lhůtách k tomuto případnému podání.

4) Žalobci se poučením Krajského soudu v Ústí nad Labem řídili a podali žalobu k místně příslušnému soudu, tedy k Okresnímu soudu v Jablonci nad Nisou. V petitu žaloby uvedli, že žádají, aby soud návrh žalovaného na vyvlastnění v celém rozsahu zamítl a zároveň přiznal žalobcům náklady soudního řízení.

5) O osudu této žaloby Okresní soud v Jablonci nad Nisou rozhodl rozsudkem tak, že ji zamítl, protože podle jeho názoru byly splněny podmínky pro vyvlastnění. Proti tomuto rozsudku žalobci využili svého práva a podali odvolání.

6) Druhoinstanční soud, Krajský soud v Ústí nad Labem se pak odvoláním vůbec nezabýval a rovnou podal návrh na řešení kompetenčního sporu. Ten zdůvodnil tak, že *„vyvlastnění je svojí povahou institut veřejnoprávní, sloužící veřejnému zájmu, které nelze podřadit pod výčet obsažený v ustanovení § 7 odst. 1 OSŘ a není tedy věcí, která by vyplývala z občanskoprávního vztahu.“*

7) Návrh na řešení kompetenčního sporu byl však usnesením zvláštního senátu

odmítnut, protože návrh byl podán předčasně a navíc někým, kdo dosud není stranou kompetenčního sporu.

8) Na základě tohoto výše popsaného usnesení zvláštního senátu Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci svým usnesením rozsudek Okresního soudu v Jablonci nad Nisou zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zároveň odkázal na fakt, že setrvává na posouzení, že není kompetentní k přezkoumání rozhodnutí ve věci vyvlastnění, a je proto nucen rozsudek Okresního soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. V něm Okresnímu soudu uložil podat řádný návrh k vyvolání kompetenčního sporu před zvláštním senátem.

9) Podle pokynu Krajského soudu podal Okresní soud v Jablonci nad Nisou uvedený návrh s tím, že popírá svou pravomoc vydat v této věci rozhodnutí. Podle názoru Okresního soudu je totiž *„vyvlastnění institutem veřejnoprávním, který nelze podřadit pod uvedený výčet, tedy není věcí, která by vyplývala z občanskoprávního vztahu. Příslušným k přezkoumání správního rozhodnutí o vyvlastnění nemovitostí je proto správní senát Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci.“* Z těchto uvedených důvodů okresní soud v Jablonci nad Nisou navrhl, aby takto zvláštní senát rozhodl a zároveň zrušil usnesení správního senátu Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci.

Při řešení vzniklého kompetenčního sporu o pravomoc mezi obecným soudem (Okresním soudem v Jablonci nad Nisou) a soudem ve správním soudnictví (Krajským soudem v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci) se zvláštní senát řídil touto úvahou:

Podle dosavadní praxe zvláštního senátu rozhodnutí o vyvlastnění nemovitostí nebylo posuzováno jako rozhodnutí vyplývající ze soukromoprávních vztahů ve smyslu § 7 OSŘ. Z této úvahy pak vyplývá závěr, že rozhodnout o této dané věci přísluší soudu ve správním soudnictví (tedy Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci).

10) Dne 01.01.2007 však nabyl účinnosti zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (tzv. *zákon o vyvlastnění*), který upravuje podmínky odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a přechod vlastnického práva pro dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem, poskytnutí náhrady za odnětí nebo

omezení vlastnického práva, jakož i zrušení odnětí nebo omezení vlastnického práva a navrácení těchto práv jejich dosavadnímu nositeli.

11) Část 7. zmíněného zákona pak upravuje projednání vyvlastnění v řízení před soudem. Pro popisované řízení je pak rozhodující ustanovení § 28 odst. 1, protože stanovuje, že *„k řízení ve věci vyvlastnění, která má být projednána v občanském soudním řízení (§ 244 až § 250l OSŘ) je v prvním stupni příslušný krajský soud.“* Tato úprava tedy výslovně svěřuje projednání vyvlastnění řízení před soudem v občanském soudním řízení podle části 5. OSŘ.

12) Část 8. zmíněného zákona, která obsahuje společná, přechodná a závěrečná ustanovení, v ustanovení § 30 předepisuje, že nestanovil-li tento zákon jinak, postupuje se v občanském soudním řízení ve věcech vyvlastnění podle OSŘ. Jinou úpravu zákon č. 184/2006 Sb. neobsahuje, a proto počínaje dnem 01.01.2007 náleží rozhodování v těchto věcech soudům v občanském soudním řízení, a to bez ohledu na to, že sám vyvlastňovací akt byl vydán před tímto datem.

13) Z uvedených skutečností vyplývá, že ve věcech vyvlastnění se postupuje podle OSŘ v občanském soudním řízení. Zvláštní senát proto vyslovil, že rozhodnout ve věci přísluší soudu v občanském soudním řízení (tedy Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci).

14) Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle ustanovení § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány i soudy.

- **Poučení**

Účastníci byli poučeni, že proti tomuto rozhodnutí nejsou přípustné opravné prostředky

Následuje místo a datum (Brno, 08.06.2007) a podpis předsedy zvláštního senátu (JUDr. Michal Mazanec)

7.2.2

Usnesení Konf 6/2005-11 ze dne 31.05.2006, spor o pravomoc mezi Českým telekomunikačním úřadem a Obvodním soudem pro Prahu 3, za účasti žalobce - akciové společnosti

- **Usnesení**

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci: JUDr. Marie Žišková, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Českého telekomunikačního úřadu na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi Českým telekomunikačním úřadem a Obvodním soudem pro Prahu 3, za účasti žalobce U.Č. r., a.s., a žalované A.H., ve věci žaloby o zaplacení částky 9.489,10,-Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 3 pod sp. zn. 18 C 115/2004,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 3 pod sp. zn. 18 C 115/2004, o zaplacení částky za dodávku signálu satelitního vysílání, je správní orgán.

Usnesení zvláštního senátu opět obsahuje všechny požadované náležitosti a z rozhodnutí zvláštního senátu vyplývá skutečnost, že v tomto konkrétním sporu o pravomoc je příslušným vydat rozhodnutí správní orgán.

- **Odůvodnění**

Z odůvodnění, které zvláštní senát vedlo vydat právě takové rozhodnutí, se opět pokusím upozornit na důležitá fakta, která vyplynula ze spisu a jejichž důsledkem bylo rozhodnutí.

1) Podle žalobního tvrzení uzavřel žalobce dne 06.03.2001 s žalovanou „Smlouvu o dodávce služeb U.D.“ Žalovaná se naproti tomu zavázala žalobci měsíčně hradit

dodávku těchto služeb, tuto povinnost však neplnila ode dne uzavření smlouvy až do 30.10.2001, kdy byla deaktivována přístupová karta.

2) Obvodní soud pro Prahu 3 svým usnesením řízení o žalobě zastavil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu. Ve svém odůvodnění uvedl, že je k rozhodování o této věci příslušný Český telekomunikační úřad.

3) V návrhu na řešení kompetenčního sporu správní úřad naproti tomu upozornil na definici telekomunikační služby, podle níž spočívá poskytování zcela nebo zčásti v přepravě nebo směrování informací telekomunikačními sítěmi třetím osobám. Tuto definici dále srovnal se zněním smlouvy uzavřené mezi žalobcem a žalovanou, ve které se žalobce zavázal „dodávat digitální signál nabízených programů“ do zařízení. Podle názoru správního orgánu není tento závazek telekomunikační službou a dále pak uvádí další důvody, které mají jeho tvrzení podložit a žádá zvláštní senát, aby rozhodl tak, že rozhodovat v této věci přísluší Obvodnímu soudu pro Prahu 3.

Při rozhodování tohoto sporu se zvláštní senát řídil následujícími úvahami:

Zákon č. 151/2002 Sb., o telekomunikacích byl k 01.05.2005 zrušen zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Tento zákon nahradil pojem „telekomunikační služba“ širěji vymezeným pojmem „služba elektronických komunikací“. Dále pak zakládá pravomoc úřadu rozhodovat ve sporech tam, kde tak stanoví tento zákon a stanovuje, že Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost na straně jedné, a účastníkem na straně druhé, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě.

4) Z listin založených v soudním spisu vyplývá, že obsahem „Smlouvy o dodávce služeb U.D.“ uzavřené mezi stranami původního řízení byla na straně žalobce povinnost dodávat žalované „signál programu“ obsažených v aktuální programové nabídce a služby související. Tato povinnost však byla vázána na povinnost žalované hradit službu žalobci v měsíčních intervalech tak, jak stanovila smlouva. Žalovaná však svoji povinnost neplnila. Úřad ve svém návrhu uvádí, že jeho vlastní pravomoc rozhodovat spory o finanční plnění je dána tam, kde by se smlouva mezi žalobcem a

žalovanou týkala dodávky televizních programů prostřednictvím veřejné telekomunikační sítě do koncových bodů. Tomuto názoru přisvědčuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.01.2006. Tento argument však nebyl podle názoru zvláštního senátu i v souladu s principy mechanismu jeho rozhodování, pro věc určující.

5) Jak ve zrušeném zákoně č. 151/2002 Sb., o telekomunikacích, tak v novém zákoně č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích je telekomunikační služba definována jednak charakterem přenášených impulsů, a pak také povahou sítě, jejímž prostřednictvím je poskytována. Ve věci není sporu o tom, že žalobce zajišťoval pro žalovanou přenos a příjem satelitního signálu. Proto zbývá posoudit, zda se tak dělo po síti elektronických komunikací. Pojem „*Síť elektronických komunikací*“ je přímo definován v zákoně o elektronických komunikacích. Z popisu služby, kterou žalobce žalobkyni poskytoval, i z návrhu Úřadu je přitom zřejmé, že signál přijímaný satelitní anténou instalovanou u žalované byl vysílán a přenášen ze satelitu (družice) prostřednictvím elektromagnetického vlnění. Taková síť je pak nepochybně přenosovým systémem, který umožňuje přenos signálu elektromagnetickými prostředky, a navíc slouží k televiznímu vysílání. Na právním posouzení věci nic nemění skutečnost, že službu spočívající v distribuci televizních programů z družice neposkytuje žalobce jakožto provozovatel vysílání, nýbrž zahraniční společnost, která je provozovatelem družicového spoje. Obě tyto osoby vykonávají komunikační činnost. Provozovatel družicového spoje dodává své služby provozovatelům vysílání a tito provozovatelé pak dodávají služby koncovým uživatelům. V tomto sporu není důležité, že žalobce sám není provozovatelem družicového spoje, ale že zajišťuje dodávku signálu prostřednictvím sítě, která odpovídá zákonné definici sítě elektronických komunikací

6) Smluvní povinnost platit řádně poplatky v měsíčním intervalu za dodané služby, žalovaná porušila. Tím však porušila nejen povinnost, ke které se zavázala při podpisu smlouvy, ale také povinnost, kterou jí ukládá zákon 127/2005 Sb., neboť ten stanovuje, že uživatel veřejně dostupné služby elektronických komunikací je povinen uhradit za poskytnutou službu cenu ve výši platné v době jejího poskytnutí.

7) O sporech, které vznikly mezi osobou vykonávající komunikační činnost a uživatelem ohledně této povinnosti, rozhoduje Úřad. Rozhodování o nárocích

plynoucích z porušení povinnosti platit za dodávku televizních programů prostřednictvím satelitního signálu proto nepřísluší soudu, nýbrž správnímu úřadu.

- **Poučení**

Účastníci byli poučeni, že proti tomuto rozhodnutí nejsou přípustné opravné prostředky.

Následuje místo a datum (Brno, 31.05.2006) a podpis předsedy zvláštního senátu (JUDr. Michal Mazanec).

7.2.3

Usnesení Konf 42/2010-7 ze dne 12. 01. 2011 – příslušnost k přezkumu rozhodnutí speciálního stavebního úřadu.

- **Usnesení**

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Vrchy a soudců JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Michala Mazance, JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Milady Tomkové, rozhodl o návrhu samosoudce soudního oddělení 35 C Krajského soudu v Brně na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a senátem 31 A Krajského soudu v Brně, a dalších účastníků sporu vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 35 C 6/2010, proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 11.01.2010, čj. JMK 149859/2009: žalobce Ing. J.Z., zastoupený JUDr. Jiřím Juříčkem, advokátem se sídlem v Brně, Údolní 5, další účastník: Statutární město Brno, se sídlem v Brně, Dominikánské nám. 1,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 35 C 6/2010, je soud v soudním řízení správním.

I zde usnesení opět obsahuje všechny požadované náležitosti a z rozhodnutí zvláštního senátu vyplývá skutečnost, že v tomto konkrétním kompetenčním sporu je příslušný vydat rozhodnutí soud v soudním řízení správním.

- **Odůvodnění**

1) Návrhem doručeným zvláštnímu senátu se samosoudce soudního (občanskoprávního) oddělení 35 C Krajského soudu v Brně domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc mezi ním a správním senátem 31 A téhož krajského soudu ve věci žaloby vedené u krajského soudu v Brně, který se týkal přezkumu v záhlaví citovaného správního rozhodnutí

Z obsahu předložených spisů vyplynuly následující okolnosti:

2) Rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru dopravy, jako správního orgánu prvního stupně svým rozhodnutím ze dne 18.08.2009, sp. zn. 5400/OD/MMB/13154/2005/-Ro-/44-4/ :

„I. Dle ustanovení § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích se zřizuje

trvalé věcné břemeno

k pozemku p.č. 2203/3, k-ú. Slatina, obec Brno-Slatina, který je dle výpisu z Katastru nemovitostí-LV č. 25 pro k.ú. Slatina, zapsán jako vlastnictví p. Ing. J.Z., bytem P.n. 21, B.

Toto věcné břemeno je břemenem věcné povahy a právo jím založené je právem spojeným s vlastnictvím nemovitosti, tj. místní komunikace ve vlastnictví statutárního města Brna, jejíž stavba se na uvedeném pozemku nachází.

Toto věcné břemeno je nezbytné pro výkon vlastnického práva k uvedené místní

komunikaci a zahrnuje v sobě právo existence komunikace, provozu na ní, provádění údržby a oprav komunikace.

II. Věcné břemeno se zřizuje dle ust. § 17 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích za jednorázovou náhradu dle zvláštního předpisu.

Konkrétní výše náhrady byla stanovena znaleckým posudkem č. 2800-028/09 ze dne 15.04.2009 zpracovaným Ing. F.M., znalcem pro obor ekonomika, odvětví a odhady nemovitostí, ve výši 172 630,-Kč. Tuto náhradu je povinen navrhovatel uhradit vlastníku pozemku (povinnému z věcného břemene) do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

3) K odvolání žalobce Ing. J.Z. Krajský úřad rozhodl tak, že se předmětné odvolání zamítá a shora uvedené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrzuje.

4) Dne 22.03.2010 napadla u Krajského soudu v Brně žaloba, kterou se žalobce Ing. J.Z. domáhá vydání rozsudku, jímž by bylo rozhodnuto, že se zmíněné věcné břemeno nezřizuje a že se vydaným rozsudkem nahrazuje označené rozhodnutí správního orgánu druhého stupně.

5) Žalobce sdělil Krajskému soudu v Brně, že z označené věci vyplývá, že tato žaloba byla soudem podřazena pod režim zákona č. 150/2002 SŘS, ačkoliv žalobce svůj žalobní návrh podal ve smyslu ustanovení § 28 zákona č. 184/2006, tedy v režimu části 5. OSŘ. Z tohoto důvodu žalobce požádal, aby předmětná věc byla předána civilnímu úseku Krajského soudu v Brně.

6) Správní senát Krajského soudu v Brně shledal, že tato věc byla u něj omylem zapsána, tedy nepatří podle rozvrh práce senátu 31 A, a proto byl dán pokyn, aby věc byla předána občanskoprávnímu úseku téhož krajského soudu.

7) Věc byla posléze zapsána v soudním (občanskoprávním) oddělení 35 C jako věc, kterou má projednat a rozhodnout o ní samosoudce. Samosoudce však popřel pravomoc občanskoprávního oddělení 35 C v této věci vydat rozhodnutí a podal návrh zvláštnímu senátu.

9) Navrhovatel zdůraznil, že v této věci nelze dovozovat, že se jedná o žalobu ve smyslu § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění, protože správní rozhodnutí nebylo vydáno

vyvlastňovacím úřadem, ale speciálním stavebním úřadem. Nejedná se tak o věc vyvlastnění podle zákona o vyvlastnění. Z ustanovení § 17 zákona o pozemních komunikacích je zřejmé, že na zákon o vyvlastnění je přímý odkaz pouze, pokud se týká realizace nové stavby a dále při stanovení jednorázové náhrady za zřízení věcného břemene k dotčenému pozemku. Navrhovatel dále uvedl, že zvláštní senát již nesystematické rozštěpení mocenského rozhodování o věcných břemenech ve své judikatuře výslovně dovodil ve svém usnesení z 27.04.2009. Zvláštní senát však pouze konstatoval, že nezbyvá než dovodit, že počínaje dnem 01.01.2007 nejsou vyvlastňovací úřady oprávněny v těchto případech rozhodovat a o zřízení věcného břemene je oprávněn rozhodnout pouze soud v občanském soudním řízení na základě žaloby podle ustanovení § 135c občanského zákoníku.

10) Je-li mezi specializovaným senátem krajského soudu zřízeným podle zvláštního zákona k projednání a rozhodování věcí správního soudnictví a jiným senátem téhož krajského soudu sporné, zda jde o věc správního soudnictví, postupuje se podle zákona č. 131/2002 Sb.

11) a 12) Informace o kompetenčních sporech řešených zvláštním senátem podle zákona č. 131/2002 Sb.

13) V tomto odstavci je citováno ustanovení § 17 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, který byl podstatný pro průběh řízení před zvláštním senátem. Pokusil jsem se z něho vybrat ty nejpodstatnější skutečnosti:

„(1) Pro uskutečnění stavby lze vlastnické právo vyvlastnit podle zvláštního předpisu (roz. zákon č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění). Právo odpovídající věcnému břemenu je právem, které podle zvláštního předpisu (roz. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu) opravňuje stavebníka ke zřízení požadované stavby na dotčeném pozemku.

(2) Jestliže byla zřízena stavba dálnice, silnice nebo místní komunikace na cizím pozemku a vlastníku této stavby se prokazatelně nepodařilo dosáhnout majetkoprávního vypořádání s vlastníkem pozemku, je příslušný speciální stavební úřad oprávněn podat na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno, které je nezbytné pro výkon vlastnického práva ke stavbě.“

14) V tomto odstavci je citováno ustanovení § 1 zákona č. 184/2006 Sb., kde je upraven předmět úpravy. Opět se pokusím vystihnout podstatné informace z tohoto ustanovení:

„(1) Tento zákon upravuje podmínky

- a) odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a přechod vlastnického práva nebo nabytí práva odpovídajícího věcnému břemenu k tomuto pozemku nebo stavbě pro dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem,*
- b) poskytnutí náhrady za odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě,*
- c) zrušení odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a navrácení těchto práv jejich dosavadnímu nositeli.*

(2) Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení upravená zvláštními právními předpisy 1) nejsou tímto zákonem dotčena.“

15) Vymezení předmětu institutu vyvlastnění zákonem č. 184/2006 Sb. se nevztahuje na ty případy vyvlastnění a vyvlastňovacího řízení, které upravují zvláštní právní předpisy. Takovým zvláštním předpisem je ale také zákon č. 13/1997 Sb. (zákon o pozemních komunikacích), který zakládá příslušnému speciálnímu stavebnímu úřadu v případě, „*Jestliže byla zřízena stavba na cizím pozemku...*“ oprávnění „*na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno...*“. Bylo-li takto rozhodnuto speciálním stavebním úřadem mimo režim zákona č. 184/2006 Sb., nelze zde aplikovat režim ve smyslu § 28 cit. zákona zakládající projednání vyvlastnění v řízení před soudem podle části 5. OSŘ ve smyslu § 244 a následujících.

17) V posuzovaném případě správní orgán prvního stupně zřídil předmětné věcné břemeno podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích coby příslušný speciální stavební úřad. Jednalo se o správní akt aplikace práva ve smyslu zvláštního předpisu odlišného od zákona o vyvlastnění. Z tohoto důvodu nepřichází v úvahu ani použití § 28 zákona o vyvlastnění.

18) Ze všech výše uvedených faktů vyplývá, že návrh samosoudce byl podán důvodně. Vyloučení pravomoci soudu v občanském soudním řízení rozhodovat o této žalobě vyplynulo již z použití jazykového výkladu ustanovení citovaných právních předpisů, a proto nebylo zapotřebí poukazovat na judikatorní souvislosti, na které navrhovatel odkazoval. Podstatný je v této věci fakt, že zákon o vyvlastnění připouští, že týž režim věcněprávního omezení vlastnictví může být reglementován zvláštními předpisy a pravomoc civilního soudu je zde tudíž vyloučena.

19) Speciální stavební úřad, který je ve smyslu § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích oprávněn zřídit věcné břemeno a v tomto řízení vystupuje jako nositel veřejné moci, tj. sám správním aktem založí právní vztah a stanoví jeho obsah, je z těchto příčin rozhodnutí uvedeného správního orgánu veřejnoprávní záležitostí. Z toho vyplývá, že přezkum těchto rozhodnutí náleží správním soudům.

20) Zvláštní senát proto uzavřel, že příslušný vydat rozhodnutí ve věci je soud v soudním řízení správním.

21) Rozhodnutí zvláštního senátu je závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány a soudy.

- **Poučení**

Účastníci byli poučeni, že proti tomuto rozhodnutí nejsou přípustné opravné prostředky.

Následuje místo a datum (Brno, 12.01.2011) a podpis předsedy zvláštního senátu (JUDr. Pavel Vrcha).

7.2.4

Usnesení Konf 87/2011-6 ze dne 16. 08. 2012 – spor mezi okresním soudem a soudním exekutorem.

- **Usnesení**

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Pavla Vrchy, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Milady Tomkové, rozhodl o návrhu Okresního soudu v Jablonci nad Nisou, se sídlem v Jablonci nad Nisou, Mírové nám. 5, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a JUDr. Jurajem Podkonickým, Ph.D., soudním exekutorem se sídlem v Praze 5, Evropská 663/132, a dalších účastníků řízení vedeného u Okresního

soudu v Jablonci nad Nisou pod sp. zn. 16 Nc 6399/2009, o exekuci pro 58.657,-Kč s příslušenstvím, oprávněná GE Money Bank, a.s., IČ: 25672720, se sídlem v Praze 4, Vyskočilova 1422/1a, zastoupená JUDr. Janem Brožem, advokátem se sídlem v Praze 2, Sokolská 60, povinný: O.K.,

t a k t o:

Návrh se odmítá.

Rozhodnutím zvláštního senátu byl k němu podaný návrh odmítnut.

• **Odůvodnění**

1) Okresní soud v Jablonci nad Nisou se návrhem ke zvláštnímu senátu domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc mezi ním a JUDr. Jurajem Podkonickým, Ph.D. v exekuční věci o uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 58.657,-Kč s příslušenstvím vedené u tohoto soudu.

Z obsahu předložených spisů vplynuly následující okolnosti:

2) Okresní soud v Jablonci nad Nisou nařídil usnesením exekuci na majetek povinného podle rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 1, pro uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 58.657,89,-Kč a nákladů nalézacího řízení ve výši 23.627,20,-Kč.

3) Podáním povinný navrhl částečné zastavení exekuce z důvodu nevhodně zvoleného způsobu exekuce.

4) Exekuční soud dospěl k názoru, že toto podání je opožděné a vrátil jej exekutorovi k rozhodnutí, protože poukázal na ustanovení § 52 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., podle kterého nestanoví-li exekuční řád jinak, je exekutor oprávněn vykonat všechny úkony, které občanský soudní řád a další právní předpisy jinak svěřují při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavateli nebo jinému zaměstnanci soudu.

5) Exekutor svým přípisem soudu věc vrátil s tím, že nemá pravomoc ve věci

rozhodnout, neboť dle § 55 zákona č. 120/2011 Sb. exekutor exekuci zastaví pouze v případě souhlasu oprávněného s opožděným návrhem na zastavení exekuce.

6) Okresní soud v Jablonci nad Nisou poté podal návrh ke zvláštnímu senátu k rozhodnutí negativního kompetenčního sporu. Ve svém návrhu mimo jiné uvedl, že *„komentář k § 52 exekučního řádu...taxativně vyjmenovává situace, ve kterých rozhoduje soud. Ve všech ostatních případech rozhoduje exekutor. Mezi taxativně vypočítanými případy není rozhodování o odmítnutí opožděného podání.“*

7) Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu. V dalším průběhu obsahuje tento odstavec obecné podmínky, za kterých může zvláštní senát vydat rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž jednou ze základních podmínek je existence kompetenčního sporu.

8) Pro řešení tohoto sporu zvláštní senát vymezil postavení soudního exekutora a jeho vztah k exekučnímu soudu. Došel k názoru, že:

Stát na soudního exekutora přenesl část svých mocenských pravomocí náležejících obecným soudům a dále stanovil, jakým způsobem bude soudní exekutor tyto pravomoci vykonávat. Soudní exekutor je definován jako soukromá osoba vykonávající veřejnou moc v oboru soudní moci. Při výkonu exekuční činnosti je vázán právním řádem a rozhodnutími soudů vydanými v exekučním řízení či v řízení o výkon rozhodnutí. Není však povinen respektovat pokyny jiných státních orgánů. Úkony soudního exekutora jsou považovány za úkony exekučního soudu a soudní exekutor sám rozhoduje o způsobu provedení exekuce a sám vydává rozhodnutí, která exekuční řád nesvěřuje soudu. Exekuční řád dělí pravomoci v exekučním řízení mezi exekuční soud, který rozhoduje o nařízení a zastavení exekuce a soudního exekutora, který činí všechny úkony, které exekuční řád vysloveně nesvěřuje soudu. Z takto chápaného vymezení postavení soudního exekutora a rozdělení kompetencí mezi exekuční soud a soudního exekutora nevyplývá, že by mezi soudem na jedné straně a orgánem moci výkonné, územní, zájmové či procesní samosprávy na straně druhé, či mezi soudem v občanském soudním řízení a soudem ve správním soudnictví bylo sporné, kdo má vydat rozhodnutí v totožné věci.

9) Na základě výše vyloženého lze tedy uzavřít, že navrhovatelem tvrzený spor mezi ním a soudním exekutorem o pravomoc, která z uvedených stran má rozhodovat o částečném návrhu povinného zastavení exekuce, není kompetenčním sporem ve smyslu

zákona č. 131/2002 Sb., neboť jej nelze podřadit pod ustanovení § 1 odst. 1 pís. a) ani pís. b) téhož paragrafu.

10) Vzhledem k uvedeným skutečnostem byl proto návrh Okresního soudu v Jablonci nad Nisou na zahájení řízení o kompetenčním sporu odmítnut, neboť nejsou splněny podmínky takového řízení.

- **Poučení**

Účastníci byli poučeni, že proti tomuto rozhodnutí nejsou přípustné opravné prostředky.

Následuje místo a datum (Brno, 16.08.2012) a podpis předsedy zvláštního senátu (JUDr. Michal Mazanec).

7.2.5

Usnesení Konf 25/2012-9 ze dne 06. 09. 2012 – nebyl příslušný ani jeden soud

Zvláštním případem rozhodnutí zvláštního senátu je takové rozhodnutí, kdy není příslušná vydat rozhodnutí ani jedna ze stran sporu. Takový kompetenční spor bude popsán na následujících stranách.

- **Usnesení**

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Pavla Vrchy a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu Ministerstva pro místní rozvoj, se sídlem Staroměstské náměstí 16, Praha 1, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a Městským soudem v Praze, a dalších účastníků sporu vedeného u Městského soudu

v Praze pod sp. zn. 10 A 227/2010, ve věci žaloby proti certifikátu autorizovaného inspektora ze dne 08.03.2010, čj. 711005: žalobců a) Bc. P.P., b) Mgr. H.S., c) akad. arch. J.H., všichni zastoupeni Mgr. Lud'kem Šíkolou, advokátem se sídlem Dvořákova 13, Brno, a žalovaného Ing. arch. M.T., autorizovaného inspektora, za účasti osoby zúčastněné na řízení: VTP Roztoky, a.s., se sídlem Bucharova 2641/14, Praha 13-Stodůlky,

t a k t o :

- I. Žádná ze stran kompetenčního sporu není příslušná vydat rozhodnutí ve věci žaloby proti certifikátu autorizovaného inspektora ze dne 08.03.2010, čj. 711005**
- II. Druhá věta výroku I. rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 22.02.2011, čj. 10 A 227/2010-116, se zrušuje.**

- **Odůvodnění**

V **I. části** odůvodnění nejdříve zvláštní senát uvedl informace k dosavadnímu průběhu řízení, v němž se Ministerstvo pro místní rozvoj domáhalo, aby zvláštní senát rozhodl kompetenční spor vzniklý mezi ním a Městským soudem v Praze. Tento spor se týkal certifikátu autorizovaného inspektora.

Ve **II. části** odůvodnění zvláštní senát v souvislosti s tímto konkrétním sporem uvedl několik skutečností, které se týkaly způsobu fungování zákona č. 131/2002 Sb., přičemž v této části bylo rozhodujícím faktem to, že:

1) Městský soud v Praze v předcházejícím soudním řízení popřel svou pravomoc rozhodnout věc a navrhovatel popírá svou pravomoc rozhodnout po postoupení věci.

Ve **III. části** odůvodnění zvláštní senát široce popisuje právní úpravu a dosavadní rozhodovací činnost soudů. Provádí výčet důležitých ustanovení zákona č. 183/2006, zejména § 117 tohoto zákona. Dále pak uvádí, že prováděcím předpisem, na který § 117

odst. 6 zákona č. 183/2006 Sb. odkazuje, je vyhláška č. 526/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu (zejména pak § 9 a § 10 této vyhlášky).

2) Podstatou předloženého sporu je, zda je možné podat proti certifikátu autorizovaného inspektora odvolání, případně k jakému orgánu, či zda je obrana proti certifikátu možná pouze cestou správního soudnictví. Zvláštní senát musí přitom jako předběžnou otázku posoudit, zda je autorizovaný inspektor vůbec v postavení správního orgánu ve smyslu § 1 odst. 1 Správního řádu, a zda lze jeho certifikát vůbec považovat za „rozhodnutí“ dle § 65 SŘS.

3) Soudy zpočátku správní žaloby proti certifikátu autorizovaného inspektora odmítaly s odůvodněním, že se nejedná o rozhodnutí správního orgánu.

4) Nejvyšší správní soud však následně došel k odlišnému závěru a ve svém rozsudku vyslovil, že *„postup autorizovaného inspektora ve zkráceném stavebním řízení lze označit za veřejnoprávní a výsledkem jeho činnosti je, za podmínky oznámení certifikátu stavebnímu úřadu dle § 117 odst. 1 stavebního zákona, akt, který je způsobilý zasáhnout veřejná subjektivní práva a povinnosti.“* Na podporu tohoto svého tvrzení Nejvyšší správní soud uvedl, že podstata stavebního řízení spočívá v přenesení zásadních činností v řízení na osobu autorizovaného inspektora. Vydání certifikátu autorizovaným inspektorem a jeho oznámení stavebnímu úřadu má stejné účinky jako vydání stavebního povolení stavebním úřadem. Přestože hranici mezi soukromou a veřejnou správou nelze jednoznačně vymezit, je možné vycházet z cíle, prostředků a závaznosti posuzované činnosti a postavení jejího vykonavatele. Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí dále uvedl, že samotný certifikát sám o sobě nemá bezprostřední právní závaznost, ale nabývá je ze zákona v okamžiku, kdy je oznámen stavebnímu úřadu. Na základě tohoto oznámení nabude certifikát srovnatelných právních účinků jako stavební povolení.

Ve **III. části** odůvodnění zvláštní senát dále uvádí i jiné případy řešení podobných konfliktů, například rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 04.08.2011, který k problému uvedl, že: *„Autorizovaný inspektor není oprávněn rozhodovat o tom, zda tu kterou námitku vypořádal, a odstranil tak rozpory mezi osobami, které by jinak byly účastníky řízení, či zda je to vůbec námitka vhodná k vypořádání.“*

- 5) Pokud by autorizovaný inspektor byl správním orgánem, musel by se řídit příslušnými ustanoveními správního řádu, mj. by se musel ze své činnosti vylučovat. Tento závěr lze použít jako *argumentum reductionis ad absurdum*, který svědčí pro to, že autorizovaný inspektor správním orgánem není a certifikát není ani rozhodnutím ani jiným úkonem správního orgánu dle správního řádu.
- 6) K argumentu „smyslem úpravy zkráceného stavebního řízení“ lze dodat, že jejím účelem bylo, aby bezrozporné žádosti o stavebním povolení nemusel řešit stavební úřad, ale mohly být vyřešeny jednodušším způsobem. Z ničeho ale nelze dovodit, že by nová úprava měla vést k tomu, aby složitější věci, které nezákonně posoudil autorizovaný inspektor ve zkráceném řízení, řešil namísto stavebního úřadu soud v rámci přezkumu certifikátu a sám zajišťoval skutkové otázky.
- 7) Není možné uznat ani argument Nejvyššího správního soudu, podle něž plyne veřejnoprávní postavení autorizovaných inspektorů i z toho, že jsou při své činnosti vázáni veřejnoprávním předpisem.
- 8) Zvláštní senát proto dospěl po posouzení charakteru činnosti autorizovaného inspektora k závěru, že se nejedná o činnost správního orgánu, ale o činnost soukromé osoby na základě soukromoprávní smlouvy. Výsledkem této činnosti je tedy v první řadě plnění ze smlouvy.
- 9) Certifikát autorizovaného inspektora nelze v důsledku uvedeného závěru považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 SŘS už jen proto, že certifikát není úkonem správního orgánu. Certifikát sám o sobě nezakládá žádná práva a povinnosti.
- 10) I zde se shodly všechny soudy na tom, že právní účinky nastupují až okamžikem oznámení certifikátu stavebnímu úřadu.
- 11) Do okamžiku oznámení je certifikát pouhým plněním ze soukromoprávní smlouvy.
- 12) Úvaha, že se v okamžiku oznámení certifikátu stavebnímu úřadu dostane autorizovaný inspektor do vrchnostenského postavení vůči účastníkům řízení, je mylná. Zákon inspektora s oznamováním nijak nespojuje, natož aby k tomuto okamžiku změnil jeho postavení na vrchnostenské. Fyzická osoba nemůže vydat vrchnostenské rozhodnutí (v tomto případě certifikát), a teprve později nabýt vrchnostenského postavení. Navíc by pak již v tomto postavení nečinila žádné další úkony.
- 13) Ani samotné znění stavebního zákona nenasvědčuje tomu, že by bylo možné považovat certifikát za rozhodnutí. Zákon totiž označuje certifikát autorizovaného

inspektora jako odborný posudek.

14) Pokud by takové osvědčení mělo mít charakter (deklaratorního) rozhodnutí, neexistuje vzhledem k předpokladu racionality zákonodárce důvod, proč by to v zákoně neuvedl. Podle článku 40 legislativních pravidel platí, že:

(1) Právní předpis musí být terminologicky jednotný. Zároveň je třeba dbát souladu s terminologií použitou v navazujících a souvisejících právních předpisech různé právní síly. Je-li nutné uvést nový právní termín, je třeba jej v právním předpise blíže vymezit.

(2) Při tvorbě právního předpisu je nutno respektovat všeobecně uznávaný význam slov.

(...)

15) Zákonodárce užil v zákoně pojem *certifikát*. Je proto třeba dovést, že zákonodárce neměl na mysli *rozhodnutí* ve smyslu § 67 a následujících Správního řádu.

16) Na nedostatky současné právní úpravy poukazuje i to, že Parlament České republiky v současnosti projednává novelu stavebního zákona. Důvodová zpráva v obecné části mimo jiné uvádí, že:

„Autorizovaní inspektoři se již ujali své funkce a v praxi se projeví nedostatky rámcové úpravy zkráceného stavebního řízení. Posouzení stavby autorizovaným inspektorem se proto navrhuje upravit podrobněji.“

17) Projednávaná novelizace úpravu certifikátů sice zásadně nemění, nicméně ani ona z autorizovaného inspektora nečiní správní orgán a z certifikátu nečiní právní rozhodnutí. Certifikátem autorizovaný inspektor i nadále jen osvědčuje, že posoudil projektovou dokumentaci stavby.

18) Důvodová zpráva se také výslovně vyjadřuje k právnímu postavení autorizovaného inspektora:

„Autorizovaný inspektor není orgánem veřejné moci a není zmocněn k vydávání povolení, nelze proto hovořit o zkráceném stavebním řízení, neboť o žádné řízení podle správního řádu nejde. Z toho důvodu se nadpis 'zkrácené stavební řízení' nahrazuje slovy 'posouzení autorizovaným inspektorem'.“

Právní posouzení zvláštního senátu

19) Ze všech výše uvedených důvodů tak zvláštní senát uzavírá, že autorizovaný inspektor není správním orgánem a jím vydaný certifikát není rozhodnutím správního orgánu, ale plněním soukromoprávní smlouvy.

20) Výše uvedený závěr však neznamena, že by proti němu neexistovala možnost obrany.

21) Pokud s certifikátem nesouhlasí stavebník, zcela prostě oznámení stavebnímu úřadu nepodá. O porušení práv a povinností ze smlouvy a o náhradě škody pak rozhodne soud v občanském soudním řízení.

22) Všechny další osoby mohou využít postupu podle § 142 Správního řádu.

23) Možností použití § 142 Spr. ř. se zabýval Nejvyšší správní soud, ale odmítl je proto, že se nejedná o opravný prostředek, ale o zvláštní řízení, které nemůže napravit vady či nezákonnosti v předcházejících řízeních. Ze systematiky Správního řádu vyplývá, že se opravné prostředky vztahují ke správnímu řízení, ukončenému rozhodnutím.

24) Dle § 142 Spr. ř. rozhodne správní orgán, zda určitý správní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo.

25) Zmíněné ustanovení Správního řádu je kompetenčního charakteru. Pro jeho použití není tedy rozhodné, zda stavební zákon má nebo nemá upravenou pravomoc stavebního úřadu k vydávání deklaratorních rozhodnutí. § 142 Spr. ř. umožňuje správním orgánům v jednotlivých oborech veřejné správy rozhodovat podle něj bez ohledu na to, zda předpis práva hmotného s takovýmto rozhodnutím počítá. Určující je tu jen to, zda podmínky § 142 odst. 2 Spr. ř. jsou splněny. Není-li tu takový případ nesplnění podmínek, neodepře stavební úřad rozhodnout o žádosti za vydání určovacího rozhodnutí o právním vztahu.

26) Podání návrhu není omezeno žádnou lhůtou. Výsledkem řízení je pravomocné rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí stavebního úřadu je pak dále možné se odvolat běžným způsobem.

27) Naproti tomu není možné však uvažovat o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu ve vztahu k evidenčnímu úkonu stavebního úřadu při oznámení certifikátu, neboť v tomto případě není zásah stavebního úřadu nezákonný. Stavební zákon totiž nesvěřil stavebním úřadům žádnou možnost věcného přezkumu certifikátu

nebo oznámení během jeho zaevidování.

28) V případě, že stavební úřad během řízení dle § 142 Spr. ř. shledá, že certifikát byl vydán bez splnění zákonných předpokladů, vydá deklaratorní rozhodnutí o tom, že stavebníkovi právo provést stavbu nevzniklo.

29) Následně by stavební úřady mohly postupovat podle §171 zákona č. 183/2006 Sb., tedy stavebního zákona a vyzvat stavebníka ke zjednání nápravy nebo rozhodnutím uložit povinnost zjednat nápravu v přiměřené lhůtě. Není dále vyloučeno ani nařízení odstranění stavby či kontrolní prohlídka stavby. Nedostatky v činnosti autorizovaného inspektora může vyřešit navrhovatel rovněž jako orgán dozoru, a to rozhodnutím o odvolání autorizovaného inspektora.

30) V případech, které nesnesou odkladu, může ten, kdo navrhuje postup podle § 142 Spr. ř. požádat současně s návrhem, aby správní orgán rozhodl o předběžném opatření.

31) Bez ohledu na to, že řízení dle § 142 Spr. ř. nebylo dosud v praxi příliš využíváno, upravuje toto ustanovení rychlý a účinný prostředek nápravy nezákonně vydaného certifikátu. Je určeno pro řízení o věcech, které není možné vyřešit v rámci jiných správních řízení.

32) Vzhledem k tomu, že zvláštní senát dospěl k závěru, že certifikát autorizovaného inspektora není rozhodnutím, není navrhovatel příslušný rozhodnout o odvolání proti němu a současně není ani soud ve správním soudnictví příslušný rozhodnout o žalobě dle § 65 SŘS. Žádná ze stran kompetenčního sporu tak není příslušná vydat rozhodnutí. Z tohoto důvodu ponechal zvláštní senát odmítavé usnesení městského soudu v platnosti, neboť odmítnutí žaloby se stalo po právu. Zrušil ale tu část soudního výroku, jíž městský soud věc postoupil navrhovateli, protože ani správní orgán takovou pravomoc nemá.

- **Poučení**

Účastníci byli poučeni, že proti tomuto rozhodnutí nejsou přípustné opravné prostředky.

Následuje místo a datum (Brno, 06.09.2012) a podpis předsedy zvláštního senátu (JUDr. Michal Mazanec).

8) Závěr

Cílem této práce měla být detailní analýza kompetenčních sporů, o kterých rozhoduje zvláštní senát zřízený na základě zákona č. 131/2002 Sb.

Tento senát byl zřízen v rámci reformy správního soudnictví z roku 2002. Rozhoduje kladné a záporné kompetenční spory, kde je alespoň jednou ze stran soud. Těmito spory jsou: a) spory o pravomoc vydat rozhodnutí vznikající mezi soudy na straně jedné a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy na straně druhé; b) spory mezi soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví. Podstatou rozhodování zvláštního senátu je určení, která ze stran sporu je příslušná vydat rozhodnutí v konkrétní věci.

V rámci zachování logického členění této práce jsem považoval za nezbytné ji rozčlenit do tří relativně samostatných kapitol. Jsou to kapitoly: a) Soudní přezkum podle Soudního řádu správního, b) Soudní přezkum podle části 5. Občanského soudního řádu a c) Kompetenční spory, které řeší zvláštní senát dle zákona č. 131/2002 Sb. Podstatnou část této práce pak tvoří popis vybraných judikátů zvláštního senátu, které jsem se snažil vybrat tak, aby co nejvíce ozřejmily rozsah činnosti zvláštního senátu. Každé části je věnován prostor tak, aby byla zřejmá jejich funkce a jejich význam v systému soudnictví.

Tato práce měla zároveň potvrdit nebo vyvrátit hypotézu, že kompetenční spory rozhodované zvláštním senátem řeší častěji spory mezi soudy a správními orgány. Kapitola „7.1 – Statistické údaje“ tuto hypotézu potvrdila, neboť z ní vyplývá, že z celkových 775 nápadů, které zvláštní senát řešil mezi lety 2003 až 2010, bylo celých cca 71% (554 sporů) právě mezi soudy a správními orgány. Z těchto 554 nápadů pak plných cca 48% (372 sporů) tvořily spory mezi okresními (obvodními soudy) a Českým telekomunikačním ústavem.

Výzkumná otázka zněla, jestli by nebylo možné řešit kompetenční spory, v nichž je alespoň jednou ze stran sporu soud, nějakým lepším a efektivnějším způsobem a jaký

je přínos zvláštního senátu při řešení kompetenčních sporů. Její zodpovězení by jistě vyžadovalo mnohem rozsáhlejší a hlubší průzkum, než je v současných možnostech autora této práce a zároveň daleko hlubší studium praxe zvláštního senátu. Nicméně z uvedených faktů je podle mého názoru zřejmé, že reforma správního soudnictví, která dala vzniknout zvláštnímu senátu, se ubírala správným směrem. Vzhledem k výše zmíněné reformě a přechodu dualismu práva z roviny teoretické do praxe bylo nezbytné zvláštní senát zřídit. Stranám sporu se tak prohloubila právní jistota a v neposlední řadě byla ulehčena práce ostatním soudům, které byly nuceny se popsanou problematikou zabývat dříve. Také v odborné literatuře je činnost zvláštního senátu hodnocena veskrze kladně, a proto jsem toho názoru, že má nezastupitelné místo v systému českého soudnictví.

9) Resumé

The aim of this thesis is to create a detailed analysis of authoritative disputes that are decided by the special senate which establishment is based on the law No. 131/2002 Sb.

The establishment of this senate is connected to the reform of administrative judiciary from 2002. It decides positive and negative authoritative disputes in case that at least one of the involved parties is the court. These disputes are as follows: a) disputes for the authority to issue a decision between courts on one side and authorities of executive power, local government, or self-government of professional or interest group on the other; b) disputes between courts of civil procedure and administrative justice courts. The main task of the special senate is to decide which of the involved parties is suitable to issue a decision in the specific case.

To preserve the logical division of the thesis, I deemed it necessary to divide it in the relatively autonomous chapters. Each of these chapters should have enough space dedicated to them, so that their function and meaning within the judiciary is clearly described.

This thesis also aims to confirm or disconfirm the hypothesis that the authoritative disputes decided by the special senate are mainly the disputes between courts and administrative authorities.

The research question was to find out if there is a more effective ways to decide the authoritative disputes with court as one of the involved parties. Answering such question would undoubtedly ask for a much deeper and wider research than the one that the author is capable of at the moment and also a deeper research into the work of the special senate. Nevertheless, based on the stated facts, I believe that it is obvious that the reform of administrative judiciary which allowed the establishment of the special senate fulfilled its purpose. The existence of special senate not only provides legal certainty for subjects involved in authoritative disputes but also eases the work of other courts which had to deal with the described issues in the past. The activities of the special senate are also quite well received in many scientific publications, therefore, I am convinced that the special senate has a rightful place in the system of Czech judiciary.

10) Seznam použité literatury

Knihy

SLÁDEČEK, Vladimír, *Obecné správní právo*, 2. aktualizované a přepracované vydání, Praha: ASPI, 2009, ISBN 978-80-7357-382-9

HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo, obecná část*, 7. rozšířené vydání, Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 970-80-7400-049-2

VOPÁLKA, Vladimír; MIKULE, Vladimír; ŠIMŮNKOVÁ, Věra; ŠOLÍN, Miloslav, *Soudní řád správní-komentář*, 1.vydání, Praha: C.H.Beck, 2004, ISBN 80-7179-864-9

DRÁPAL, Ljubomír; BUREŠ, Jaroslav, *Občanský soudní řád II – komentář*, 1. Vydání, Praha: C.H.Beck , 2009. ISBN 978-80-7400-107-9

Články

MIKEŠ, Jiří; WINTEROVÁ, Alena; ZOULÍK, František, *Problémy nové části páte O.S.Ř.*, Nová úprava správního soudnictví, Praha: ASPI, 2003, ISBN 80-86395-65-0

KOPECKÝ, Martin; *Soudní řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, Nová úprava správního soudnictví*, Praha: ASPI, 2003, ISBN 80-86395-65-0

ZAVŘELOVÁ, Jitka, Dualismus práva v rozhodování zvláštního senátu, *Správní právo*, 2011, č.1 a 2, ISBN 978-80-7357-572-4

BARTONÍČKOVÁ, Klára, Právní úprava řešení kompetenčních sporů mezi soudy,

Elektronické zdroje

MAZANEC, Michal, *Zvláštní senát zřízený podle zákona č.131/2002 Sb.*,
http://www.nssoud.cz/main.aspx?cls=art&art_id=52>

VRCHA, Pavel, *Rozhodování kompetenčních sporů zvláštním senátem*,
http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2012/0025_0Konf12_20120917073913_prevedeno.pdf

Legislativní pravidla vlády

http://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/legisltnv__pravidla_vl_dy.pdf

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb. Nejvyšší správní soud ČR,
<http://www.nssoud.cz/Zvlastni-senat-zrizeny-podle-zakona-c-131-2002-Sb-/art/52?menu=269>

Právní předpisy

Ústava České republiky

Listina základních práv a svobod

Zákon č. 150/2002 Sb., Soudní řád správní

Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

Zákon č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění

Zákon č. 151/2002 Sb., o telekomunikacích

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích
Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
Zákon č. 120/2011 Sb., exekuční řád
Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon
Zákon č. 519/1991 Sb., kterým se mění a doplňuje občanský soudní řád a notářský řád
Prováděcí vyhláška č. 526/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu

Soudní rozhodnutí

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.01.2006, čj. 6 A 89/2002-95
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 04.08.2010, 9 As 63/2010-111
Rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. 9 As 63/2010-111 [5]
Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 04.05.2011, čj. 7 As 109/2010-340
Rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. 9 As 63/2010-111
Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15.03.2010, čj. 5 A 42/2010-43
Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 04.08.2011, 30 A 13/2011-46
Usnesení zvláštního senátu ze dne 08.06.2007, Konf 4/2007-6
Usnesení zvláštního senátu, Konf 92/2004-10
Usnesení zvláštního senátu ze dne 05.05.2005, Konf 81/2004-12
Usnesení zvláštního senátu ze dne 16.08.2012, Konf 87/2011-6
Usnesení zvláštního senátu ze dne 24.11.2004, Konf 3/2008-18
Usnesení zvláštního senátu ze dne 31.05.2006, Konf 6/2005-11
Usnesení zvláštního senátu ze dne 27.04.2009, Konf 126/2008-15
Usnesení zvláštního senátu ze dne 06.09.2012, Konf 25/2012-9
Usnesení zvláštního senátu ze dne 14.08.2006, Konf 64/2005-33
Usnesení zvláštního senátu ze dne 14.09.2010, Konf 47/2010-14
Nález Ústavního soudu ze dne 02.03.2010, Pl ÚS 32/09

